Naš tednik Koroška

kulturno-politično glasilo · svetovnih in domačih dogodkov

3. leto / številka 24 | V Celovcu, dne 13. junija 1951 | Cena 70 grošev

Otroške hlačice za vsak dan
samo S 22·—
v srčkanih barvah in vzorcih
Grüner
Celovec - Klagenfurt, Burggasse

Južni Tirol

Med obema svetovnima vojnama je živelo okoli 40 milijonov Evropejcev kot narodne manjšine v tujerodnih državah. Manjšinski kongresi, ki so se vršili leto za letom v raznih prestolicah Evrope, so zaman opozarjali svetovno javnost na krivice, ki so se manjšinam na splošno godile.

Bili smo priča, kako je nemški narod po svoji politični in gospodarski moči svoje manjšine v drugih državah razmerno dobro zaščitil, sam pa je istočasno tujerodne manjšine tlačil in jim odrekal življenjske pravice.

Usoda narodnih manjšin med in po svetovni vojni je pač bila odsev tega, kar je zagrešila politika.

V Južnem Tirolu so ostali Nemci še nadalje pod Italijo po sklepu mirovne pogodbe z Italijo. Podrobna jamstva za to nemško manjšino so bila po mirovni pogodbi prepuščena neposrednim razgovorom med Italijo in Avstrijo.

Seve razmere v Južnem Tirolu močno obremenjuje po narodnem socializmu uprizorjena gonja za preselitev v rajh. Mnogo tamošnjih Nemcev je nasedlo, kakor so nasedli prebivalci Kanalske doline in pri tem izgubili domovino in imetje pod pretvezo gesla „Heim ins Reich".

Pariška mirovna pogodba za Italijo predvideva za Nemce Južnega Tirola samoupravo v jezikovnem in šolskem pogledu, kar naj bi omogočilo tesno kulturno povezavo italijanskega južnega in avstrijskega severnega Tirola. V tej zvezi so Nemci postavili zahtevo po šolanju v Avstriji, ker je samo v Avstriji na razpolago nemška univerza. Pač pa je treba povedati, da so ljudske in srednje šole nemški mladini v Južnem Tirolu na razpolago, tako da imajo učenci izpolnjene vse predpogoje za obisk nemške univerze. Načelno seve stojimo na stališču, da ima vsaka narodna manjšina polno pravico do najtesnejših kulturnih stikov s svojim materinskim narodom.

Kar hudo zadene Nemce v Južnem Tirolu, to tem huje zadene nas. Oni imajo vsaj v osnovni in srednji šoli dano možnost izobrazbe mladine v svojem materinskem jeziku in pogrešajo predvsem izobrazbo na nemški univerzi.

In pri nas? Ne samo, da nimamo ne slovenskih osnovnih in ne slovenskih srednjih šol, si moramo vsak dan zopet staviti s skrbjo vprašanje, kako se pri nas izvršujejo malenkostni predpisi na dvojezičnih šolah. Sedaj ob sklepu šolskega leta moramo zopet ugotoviti, da pomeni sedanje stanje korak nazaj, da so pouk slovenščine na večjem številu šol skoraj popolnoma izrinili. Zopet moramo ugotoviti, da so v veliki in največji meri krive razmere v deželnem šolskem svetu in pri okrajnih šolskih svetih. Dokler imamo okrajne šolske nadzornike, ki proti vsem predpisom šolske odredbe ne znajo slovenskega jezika, tako dolgo seve tudi učitelji izvajajo imenovano odredbo po svoji mili volji.

Če smo v zadnji številki našega lista nakazali razmere v povsem slovenski občini, da je tam učitelj tekom devetih mesecev napravil reci in piši tri slovenske spise, tedaj so to neovrgljivi dokazi, da šolska oblast nima ne potrebne volje in ne potrebne sposobnosti.

Zopet in zopet ponavljamo pred domačo in svetovno javnostjo zahtevo po sposobnem šolskem nadzorniku za dvojezične šole, ki ima tudi zadosti volje in energije za tako odgovorno mesto.

Kar avstrijska javnost upravičeno zahteva za svoje nemške rojake v Južnem Tirolu in kar se tam na polju osnovne in srednje šole tudi izvaja, to zahtevamo tudi mi zase in to tem bolj upravičeno, ker se nismo predali nobenim vabam, da se bi prostovoljno odpovedali svoji zemlji in domovini, marveč so nas drugi s silo odgnali in zopet smo se vrnili na to svojo zemljo.

Napravite red v šoli! Dajte mladini dobrega pouka in dobre vzgoje, to je edino, kar more dati ta rod doraščajočemu rodu.

Tekstilije, perilo, delavske obleke najbolj poceni pri
JULIUS SANTER
Celovec - Klagenfurt, Domgasse 19

Izginuli diplomati

Dne 25. majnika sta odpotovala iz Londona v Francijo MacLean in Burgess, dva višja uradnika v britanskem zunanjem ministrstvu. Oba diplomata so še videli, ko sta stopila v Franciji z ladje in sta nato vstopila v brzovlak proti Parizu. Od takrat pa je izginila z njima vsaka sled in išče jih že 14 dni 15.000 varnostnih policistov po vseh deželah Zapadne Evrope.

Pobegla in izginula diplomata sta verjetno dobro poučena o vseh vprašanjih Severoatlantske obrambne zveze, o vprašanjih ameriških obrambnih oporišč, o vprašanjih pogojev mirovne pogodbe med zapadnimi velesilami in med Japonsko, zelo verjetno vesta izginula britanska diplomata tudi vsaj o nekaterih vprašanjih atomskega orožja.

Britansko zunanje ministrstvo zatrjuje, da nista vzela diplomata s seboj nobenih tajnih dokumentov, nikdo pa ne ve, če nimata s seboj kakih prepisov ali fotografij in če nista kaj takega mogoče že preje izročila onim, ki se na drugi strani „železnega zastora" za take stvari zelo zanimajo.

V britanski poslanski zbornici je v zvezi z izginulimi diplomati izjavil ministrski predsednik Attlee: „Vsej javnosti je gotovo znano, da so komunistični agenti prizadejali državi že veliko škodo."

Šef britanske vojaške tajne službe, Sir Percy Sillitorre, je odpotoval nenadoma v Washington, da bi se tam razgovarjal s šefom ameriške varnostne službe, ki je Edgar Hoover, o poostritvi varnostnih ukrepov v Veliki Britaniji in v Ameriki.

Zvezni prezident dr. Körner

V nedeljo dne 10. junija je potekel po ustavi predvideni rok za pritožbe proti izvolitvi dr. h. c. Theodorja Körnerja za zveznega predsednika Avstrije.

Ker proti izvolitvi ni bilo pritožbe, je zvezni kancler v smislu določil ustave sklical za četrtek 21. junija 1951 ob 11. uri obe zbornici avstrijskega parlamenta zaradi zaprisege novoizvoljenega zveznega predsednika.

Takoj po zaprisegi bo zvezni predsednik dr. Theodor Körner prevzel posle predsednika avstrijske republike.

Sovjeti in mir z Japonsko

V nedeljo je izročil sovjetski namestnik zunanjega ministra, Zorin, ameriškemu veleposlaniku v Moskvi admiralu Alan Kirku, noto zaradi vprašanja mirovne pogodbe z Japonsko.

Sovjetska zveza predlaga za mesec julij ali avgust sklicanje posebne konference za sestavo osnutka mirovne pogodbe z Japonsko. Na to konferenco naj bi bile povabljene vse one države, ki so bile v vojnem stanju z Japonsko.

V noti nadalje sovjetska vlada obdolžuje Združene države, da poizkušajo pri sklepanju mirovne pogodbe z Japonsko izločiti Sovjetsko zvezo in komunistično Kitajsko in da hočejo obnoviti japan. militarizem za ogrožanje Sovjetske zveze in Kitajske.

Končno zahteva sovjetska nota izročitev otoka Formoze Kitajski.

Povodnji in nesreče

Zaradi silnega in dolgotrajnega deževja so začele spet naraščati vode, ki prestopile bregove. Pri tem so prizadeti zlasti kraji na Spodnjem Štajerskem.

Reki Drava in Mura sta silno narastli tudi v spodnjem teku in sta povzročili silne poplave na Hrvaškem, kjer je vsled tega v nekaterih krajih južno od Zagreba uničenih do 70 odstotkov posevkov. Narastle vode so porušile tudi več hiš in odnesle hleve z živino. Železniška proga je bila na nekaterih mestih do 2 metra pod vodo in je bil promet na progi Zagreb—Beograd prekinjen dva dni.

Pri Trierju v Zapadni Nemčiji je zavozil vlak v avtobus s priklopnim vozom. V avtobusu je bilo okrog 60 izletnikov, od katerih jih bilo pri nesreči 14 mrtvih, 18 pa težje ranjenih.

V jugoslovanskem potniškem letalu na progi Beograd—Frankfurt bi skoraj prišlo do zelo hude letalske nesreče. Ko je letalo bilo nad mestom Münchenom je v prtljažnem oddelku nenadoma nastal požar. Pilotu se je posrečilo, da je zasilno pristal v bližini mesta, in dve minuti potem, ko so se potniki rešili iz gorečega letala, so se vneli bencinski tanki in eksplodirali. Žrtev zato ni bilo in tudi poštno prtljago je uspelo še rešiti.

Napredovanje na Koreji

Čete Združenih narodov so na Koreji prodrle že precej daleč preko 38. vzporednika in stojijo pred glavnim mestom Severne Koreje, pred Pjoengjangom.

Na srednjem delu korejskega bojišča so čete Združenih narodov zavzele mesti Čorvon in Kumhva.

Belgijski kralj odstopi

Na večerni seji dne 11. junija se je posvetoval belgijski ministrski svet o pismu, v katerem sporoča kralj Leopold, da namerava dne 16. julija t. l. dokončno odstopiti.

Ministrski svet je sprejel kraljevo odpoved na znanje, z odstopom so sporazumne tudi vse belgijske stranke. Tako bi dne 16. julija postal belgijski kralj prestolonaslednik Baudouin (Balduin) in bi bilo tudi rešeno vprašanje, ki je tako dolgo časa razburjalo belgijsko javno mnenje.

Opozorilo naročnikom!

Zaradi zvišanja cen rotacijskemu papirju, barvam, kovinam in drugim tiskarskim potrebščinam ter radi zvišanja delavskih plač je bilo vse avstrijsko časopisje prisiljeno, da zviša naročnino s prvim majem in sicer do 50% sedanje naročnine.

Tudi uprava našega lista je zaradi gornjih razlogov prisiljena, da zviša naročnino „Našemu tedniku".

Od 1. julija naprej je naročnina za „Naš tednik" mesečno tri šilinge. Kdor pa plača naročnino do konca junija t. l. za celo letošnje leto, plača samo po dva šilinga na mesec.

Za inozemstvo je naročnina s poštnino vred določena od 1. maja t. l. na tri USA dolarje letno za vse one, ki naročnine še niso plačali. Za one inozemske naročnike, ki so letos plačali že naročnino do konca leta, se cena ne spremeni.

Vse naročnike opozarjamo, da plačajo naročnino po položnici, katero smo priložili binkoštni številki.

KRATKE VESTI

Žene in otroci nastavljencev anglo-perzijske petrolejske družbe, okoli 300 oseb, so zapustili Perzijo, ker ni gotovo, da ne bi prišlo v teku petrolejskega spora do kakih nemirov med fanatičnimi skupinami.

Jugoslavija je odpoklicala svojega zastopnika v Budimpešti ter izjavila, da ne želi vrnitve madžarskega zastopnika g. Hrabec-a v Beograd.

V Nemčiji so v mestu Landsberg 7. t. m. usmrtili zadnje na smrt obsojene vojne zločince. Dolgo se je nemška javnost trudila, da bi dosegla pomilostitev teh sedmih zločincev, ki imajo na vesti tisočere žrtve. Med njimi prednjačita SS-general Ohlendorf, ki ima po sodbi na vesti 90.000 človeških žrtev in SS-general Pohl, ki ima na svoji vesti 56.000 žrtev.

Rusija po poročilih iz Perzije koncentrira na severni perzijski meji čete. Pravijo sicer, da se gre za manevre, ki so tam vsako leto, vendar so ti ravno ob času krize v Perziji vzbudili posebno pozornost.

Zvišanje poštnih pristojbin in voznin

Zaradi vedno višjih cen zahtevajo tudi delavci in nameščenci zvišanje plač. To vprašanje namerava urediti vlada (verjetno s 1. julijem) z novim sporazumom o plačah, mezdah in cenah.

V zvezi s to novo ureditvijo plač, mezd in cen nameravajo zvišati tudi poštne pristojbine in pa postavke za prevoz na železnicah in avtobusih. Poštne pristojbine bi bile zvišane tako, da bi bilo treba plačati za navadno pismo šil. 1.50 (v krajevnem prometu 1 šil.) in za dopisnico 1 šil. (v krajevnem prometu 70 grošev).

Voznino na železnicah in avtobusih nameravajo zvišati za 20 odstotkov.

Sestanek letalskih poveljnikov

Prejšnji četrtek so se sestali v Parizu poveljniki kanadskih, francoskih, britanskih in ameriških letalskih sil. Na sestanku so nadaljevali razgovore o skupnih zadevah, o katerih so že razpravljali na sestanku v Washingtonu, ki se je zaključil 4. maja.

Sestanek so najavili istočasno v Washingtonu, Ottawi, Parizu in Londonu.

Politični teden

Odklonitev predloga zapadnih velesil za sklicanje konference zunanjih ministrov v Washingtonu od strani Sovjetske zveze, brezmočnost Kitajcev na Koreji, privolitev Angležev v podržavljenje njih petrolejskih posestev v Perziji in odmevi italijanskih občinskih volitev so značilnosti zadnjega političnega tedna.

Po neštetih brezuspešnih sejah namestnikov zunanjih ministrov v Parizu, tudi po njih 66. sestanku ni prišlo do česa pozitivnega. Na predloge zastopnikov zapadnih velesil, da naj bi prišlo do sestanka štirih zunanjih ministrov, je sovjetska vlada sicer odgovorila, da želi sporazum, da pa ne more sprejeti pogojev zapadnih velesil. Ti predlogi namreč ne vsebujejo debate o Atlantski zvezi. Sovjetska zveza pa stavlja razpravljanje o Atlantski zvezi kot predpogoj za bodoče razgovore. Zapadni politični krogi menijo, da hoče Sovjetska zveza pač podatke o vojaški moči držav Atlantske zveze, o številu njih letališč itd.

Če bi Zapad tudi na to pristal, bi potem moral prav tako zahtevati, da Sovjetska zveza javi podatke o vojaških koncentracijah v državah vzhodnih demokracij. Ker pa slednje niti teoretično ne more priti v poštev, zapadne sile tudi ne morejo pristati na razgovore o Atlantski zvezi. Namestniki zunanjih ministrov zapadnih velesil so v vseh drugih spornih točkah popustili napram stališču Sovjetske zveze in bi bil sporazum mogoč, če ne bi Sovjetska zveza načela Atlantske pogodbe, ki je notranja zadeva držav podpisnic. Radi tega trdijo zapadni politični krogi, da Sovjetska zveza sploh ne želi sporazuma glede Evrope. Tu gre predvsem za nemško in avstrijsko mirovno pogodbo.

UNO vojaške sile na Koreji še vedno v ofenzivi

Prekoračile so 38. vzporednik, ne da bi to dvignilo v obeh nasprotnih taborih mnogo prahu. Kitajski komunisti so se umaknili v gorate predele Severne Koreje in podoba je, da hočejo od tam uspešneje voditi vojno proti materialno najmoderneje oboroženemu nasprotniku. O korejski vojni se je in se še mnogo govori. Danes trdijo tudi, da je MacArthurjeva strategija bila vzrok svoječasnega poraza UNO divizij, ker da so bile preveč razdrobljene po terenu. Pozneje se je res izkazalo, da preko njih strnjene fronte ognja in jekla kitajske mase niso mogle napredovati.

Danes je jasno, da je vojaška premoč na strani zaveznikov. Čeprav je število njih izgub veliko, je vendarle majhno v premeri s kitajskimi in severno-korejskimi izgubami, ki bodo kmalu dosegle 1 milijon vojakov. Rekli smo že in ni odveč ponoviti: Združene države ameriške niso nasedle vabi, da bi se dale zaplesti v splošno vojno na Daljnjem vzhodu. To je napravila modrost Trumanove zunanje politike, ko je s pogumno in tvegano potezo odpoklical MacArthurja. Jekleno-ognjeni zid na Koreji pa je ostal. Videti je, da je nastopil čas, ko bo mogoče Kitajce povabiti k častnemu miru. V tem pogledu so že bili poslani golobi miru, toda odziva žal še ni nobenega.

Čas na Koreji pa dela tudi za nasprotnike. Vojaški uspeh je izostal, toda popoln poraz pa itak ni mogoč, ker Amerika ne bo napovedala vojne Kitajski. To pomeni, da Kitajci in za njimi stoječi Sovjeti morejo korejsko zadevo vleči poljubno v nedogled, ker „prostovoljcev" za borbo proti „ameriški invaziji" ne bo zmanjkalo.

Posebno pomembnost korejskemu bojišču je prinesel nepričakovan obisk ameriškega obrambnega ministra Marshalla. Ta se je nenadoma pojavil na fronti, pregledal čete in obiskal novega poveljnika UNO sil, generala Ridgwaya. Zanimiv je Marshallov odgovor časnikarjem, ki so ga vprašali, če ne misli, da je korejska vojna remis — neodločena za obe stranki. Rekel je, da so mnogi enako govorili, ko je šlo za Grčijo in pozneje za berlinsko blokado. S tem je hotel povedati, da se bo tudi korejska zadeva končala kakor sta se onidve.

Ameriški zunanji minister Acheson je dejal, da mu o potovanju Marshalla nič ni znano, o Mao-Tse-Tungovi Kitajski pa je rekel, da bo doživela globoko razočaranje na sedanji poti, kajti od Sovjetske zveze ne more mnogo pričakovati, ker ima ta dovolj opraviti s svojo lastno velikansko državo. Pač pa je Zapad tisti, ki zamore Kitajcem resnično gospodarsko pomagati.

Perzijska petrolejska industrija bo vendarle podržavljena

Do pričakovanega oboroženega konflikta med Vel. Britanijo in Perzijo ni in ne bo prišlo. Spet je enkrat v zadnjih letih Vel. Britanija morala pristati na izgubo svoje suverenosti na nekem delu svojega bivšega kolonialnega kraljestva, da je obdržala gotove materialne prednosti. Perzijska vlada je izjavila, „da je podržavljenje Anglo-Iranian Co. izvršeno dejstvo, da pa želi razpravljati o tem s posebno angleško komisijo, ki bo te dni prišla v Teheran. Izgleda, da je perzijski min. predsednik Mossadek vendarle uspel v svoji nalogi. Revolucionarna ulica bo pomirjena, ko bo izvedela, da je podržavljenje izvršeno, Perzija bo imela več dobička od svojega petroleja in britanski imperij in s tem zapadni svet ne bosta primorana seči po orožju, da bi ohranila tako važno pogonsko sredstvo kot sta nafta in petrolej. In če se bo perzijsko vprašanje rešilo v tem razmerju, bo pač najbolj nezadovoljen sosed na severu, kateremu bi bilo zelo po godu, če bi se spodaj začeli tepsti.

Odmevi na italijanske občinske volitve

Ne glede na velik formalni uspeh protikomunističnih strank po novem volilnem sistemu daje porast komuno-socialističnih glasov dovolj razlogov za premišljevanje in ugotavljanje vzrokov tega nepričakovanega izida. Take analize so vedno in povsem zdrave, da pozneje ne pride do katastrof. Stranka demokristjanov je nazadovala za dokaj odstotkov. Nepristranski opazovalci menijo, da se je preveč pustila uspavati na lavorikah prejšnje volilne zmage in je le premalo izpolnila obljube, katere je dala kmečkim in delavskim množicam. Tu gre predvsem za prepotrebno agrarno reformo.

Posebno alarmantni so volilni izidi iz Sicilije, kjer so komunisti komaj za 1% ostali v manjšini. In prav Italiji je Amerika, oz. Marshallova pomoč nudila toliko kot nobeni drugi državi v Evropi. Ameriški in drugi nevtralni listi se sprašujejo, v katere gospodarske kanale je italijanska vlada poslala milijarde lir, katere je prejela in koliko te pomoči je bilo res uporabljene za omiljenje življenjske stiske italijanskega proletarijata, katerega je bilo treba rešiti pred komunizmom. Italijanski komunizem namreč ni ideološki, fanatični komunizem, temveč je stvar praznega ali polnega želodca.

Izid zadnjih volitev bo pač dal De Gasperiju nov, bistrejši pogled na splošen položaj.

Pomen sredozemske obrambe

Znani ameriški časopis „Baltimore Sun" razpravlja v daljšem članku o važnosti in nujnosti sredozemske obrambe. Med drugim piše:

„Obnovljene sovražnosti na Koreji usmerjajo glavno pozornost na daljni Vzhod. Toda treba je paziti tudi na srednji Vzhod, kjer pomenijo nemiri v Perziji, ki so izbruhnili po zaplembi lastnine Anglo-iranske petrolejske družbe, znak največje nevarnosti. Znano je, da bi vsa sovjetska petrolejska proizvodnja ne mogla zadostiti potrebam v primeru, da bi Sovjeti tvegali mehanizirano vojno. A prav ob sovjetskih mejah imata Irak in Saudova Arabija najbogatejše petrolejske vrelce na svetu. Ti so za Sovjetsko zvezo še bolj privlačni, ker je ne ločijo od teh držav nikake naravne meje.

Če bo dovolj izvežbanega vojaštva, da bi branilo ta naravno popolnoma nezavarovana petrolejska področja — in to bi bila zelo težka zadeva — tedaj je treba imeti dovolj močno letalsko silo, da lahko sovražniku onemogoči črpanje petrolejskih vrelcev. To dejstvo pa obrača našo pozornost na vzhodno Sredozemlje. Tukaj bi morale imeti oporišča pomorsko-letalske sile, ki bi lahko takoj stopile v učinkovito obrambo in bi izvedle nagle povračilne ukrepe, ker je namreč od tamkaj najlaže bombardirati važne sovjetske in podložniške cilje. Kaj morejo storiti Grčija, Jugoslavija in Turčija v primeru sovjetskih sovražnosti? Omenjene tri države so prijateljsko razpoložene do Zahoda, niso pa še uradno njegove zaveznice. Njihov položaj je važen, kajti uporaba slehernega oporišča na vzhodnem Sredozemlju, do katerega bi imeli Amerikanci ali Angleži dostop, je odvisna od tega, v koliko bodo mogle te tri države zadržati Sovjetsko zvezo izven svojih meja, še prav posebno ob izbruhu sovražnosti.

Če združimo — kar pa trenutno ni mogoče storiti — grške, jugoslovanske in turške oborožene sile, bi ta vojska štela okrog 70 divizij. Če bi bile pravilno vzporejene, bi čete teh treh držav lahko zadržale skoraj polovico kopnenih sil, s katerimi bi Sovjetska zveza lahko nastopila ob začetku svojega napada na Evropo. Jugoslavija je izjavila, da se bo borila, če bo napadena Grčija, če Sovjeti vdro v zahodno Nemčijo, ali če bi bila Italija napadena preko Avstrije. Vsaka izmed teh možnosti bi namreč ogrožala jugoslovansko varnost.

Toda kaj se bo zgodilo z Grčijo in Turčijo, če Jugoslavijo napadejo sovjetske podložniške države ali če Stalin udari na Iran? Nobena izmed njiju doslej še ni povezana v varnostni sistem, ki naj bi Stalina prepričal, da ju ni pametno napasti, bodisi posamič ali skupno. Če bi ostala Turčija osamljena zaradi sovjetske zmage v Titovi državi, kaj bi potem koristili vsi milijoni dolarjev vojaške pomoči, ki jo dajejo Amerikanci Grčiji in Turčiji na podlagi Trumanove doktrine?

Severnoatlantska zveza je edina organizacija, v katero bi lahko sprejeli oborožene sile teh treh strateško važnih držav, da bi tako zaščitili oporišča, ki so silno važna za vzhodno Sredozemlje in za zaščito skupne zahodne obrambe.

Bojevite diktature malokdaj izgubljajo čas z dolgotrajnim razpravljanjem. Sovjeti so se že približali Perziji zaradi petrolejskega vprašanja. Stalinov položaj in njegova ponudba bi znatno pridobila na moči, če se sedanjim angleškim naporom ne bi posrečilo najti diplomatske rešitve v sporu zaradi perzijskega petroleja. Poleg tega ne smemo nikakor pozabiti premirja, ki ga le s težavo vzdržujejo arabske države z Izraelom v Palestini, niti silovitega protiangleškega razpoloženja v Egiptu.

Skratka v loncu srednjega Vzhoda vre. Če ne bodo angleški in ameriški kuharji hitro našli primernega recepta, kako naj skuhajo jed, tedaj bo za Stalina prehuda skušnjava, da ne bi planil in jim izpred nosa odnesel poln lonec. Za svobodni svet bi bila to še neprimerno večja nesreča, kot je vojna na Koreji."

Slovenec — guverner

Predsedniki posameznih zveznih držav, ki skupaj tvorijo Združene države Severne Amerike, so guvernerji. Za guvernerja države Ohio (izgovori Ohajo) je bil izvoljen Frank J. Lausche (Lovše), ki je po rodu Slovenec. Kakšen ugled uživa ohajski guverner v Združenih državah, moremo sklepati po tem, da so ga guvernerji zveznih držav ameriških izvolili za predsednika svojim zborovanjem, ko se posvetujejo o skupnih ameriških zadevah. Nekateri celo napovedujejo, da bo guverner Lausche pri prihodnjih volitvah kandidiral za predsednika Združenih držav Severne Amerike.

O guvernerju Lauschetu piše dnevnik „Ameriška domovina" z dne 18. V. t. l.:

„V ponedeljek zvečer nas je poklical ohajski guverner, Frank J. Lausche, naše gore list, Slovenec, kolikor ga je. Iz državnega kapitola (državna vladna palača) je govoril. Precej dolgo je govoril in v vsem tem času se mu ni niti enkrat zataknila v razgovor ameriška beseda — lepo počasi in preudarno je govoril, kakor je slišal besedo prvič iz ust svoje matere-Slovenke. Saj prav zato je hotel menda govoriti slovensko, da je mogel lepše podati sliko svoje že pokojne matere. Takole je govoril o svoji materi: „Vse in vedno za druge, za reveže, za bolnike. Vedno v žrtvah in trpljenju. Takih svet ne rodi več... Preproste, nešolane, pa globoke in preudarne, izkušene v težkem življenju, ojeklenele v trpljenju, ki bi mi v mojem težkem poslu dale lahko marsikak dober nasvet, bolj kot najbolj učeni ljudje..."

Tako je govoril sin slovenskega naroda, ki je v Ameriki na tako odličnem mestu, da nam je vsem v čast in ponos, ki pa kljub temu nikoli ne pozabi svoje matere in svojega naroda.

Take so razmere v Združenih državah, kjer je enakopravnost doma ne samo na papirju in mogoče še tudi v besedi ter obljubi — kakor pri nas na Koroškem — ampak tudi v resnici. Zaradi razmer pri nas pa se sramuje govoriti fant slovensko že, ko je prišel v mesto in postal tam šele navaden obrtniški vajenec ali trgovski pomočnik.

Slabe skušnje Jugoslavije

Jugoslovanski predstavnik na sedanjem zasedanju Gospodarske komisije Združenih narodov za Evropo, Joža Vilfan, je na seji komisije izjavil, da so sovjetske ponudbe za gospodarsko sodelovanje zgolj lepe besede, za katerimi se skriva njihovo politično zavojevanje, kar Jugoslavija, ki je bila do leta 1948 v sovjetskem območju, lahko trdi iz lastnega izkustva. Vilfan je pojasnil, kako so Sovjetska zveza in njene podložnice takoj po znani resoluciji kominforma enostransko razveljavile vse sklenjene gospodarske pogodbe, ker niso Sovjeti več mogli politično nadzorovati Jugoslavije.

Jugoslovanski predstavnik je zato svaril ostale države, naj nikar ne verjamejo sovjetskim izjavam, češ da bodo gospodarski stiki, ki jih bodo navezale s Sovjetsko zvezo, temeljili na popolnem vzajemnem spoštovanju notranje politične ureditve. Predočil jim je tudi nevarnost, ki se skriva za miroljubnimi sovjetskimi besedami.

Vilfanova izjava je sprožila celo vrsto obdolžitev kominformističnih odposlancev. Na čelu jim je bil sovjetski predstavnik, ki pa je končno le priznal, da so Sovjeti prekinili gospodarske odnošaje z Jugoslavijo zaradi političnih razlogov. Ko je albanski predstavnik očital Vilfanu, da je Jugoslavija izkoriščala Albanijo v sebične namene, mu je Vilfan odvrnil, da je Jugoslavija skozi nekoliko let po vojni hotela točno posnemati sovjetske vzglede in da je morda zaradi tega naredila v Albaniji kako napako.

Vilfan je dodal, da je Jugoslavija edina država, ki je imela najprej opravka s kominformističnimi državami, potem pa z zahodnimi državami, in da zato lahko presoja tako prve kot druge. Po njegovih besedah ni dvoma, da je Jugoslavija bolj naklonjena Zahodu.

Zvišanje kazni za prestopke v pijanosti

Do zdaj je v Avstriji veljal zakon, da v splošnem pregreškov in zločinov, ki jih je nekdo zakrivil v pijanosti, niso tako strogo kaznovali.

Pravosodno ministrstvo je sedaj izdelalo nove zakone, ki predvidevajo, da v bodoče pijanost ne bo veljala več kot olajšava pri odmeri kazni. Povprečno bo zvišan obseg kazni za take prekrške na dvojno dosedanjo višino. V bodoče se ne bo več mogel kdo zlepa zagovarjati s tem, da je bil pijan.

Posebno stroge bodo kazni za šoferje in ljudi, ki imajo posla tam, kjer nosijo odgovornost za varnost drugih. Računajo, da bodo ta nova določila dosti pripomogla k večji varnosti v prometu. Osnutek bodo v kratkem predali parlamentu, da bo o njem sklepal.

Ladje britanske mornarice v Trstu

Vrhovni poveljnik britanske mornarice v Sredozemlju, admiral sir John H. Edelstein, se mudi od 8. do 17. junija 1951 na obisku v Trstu.

Njegova zastava vihra na rušilcu Surprise. To ladjo spremljata križarka Liverpool in rušilec Gravelines.

Dne 13. junija je prispel še rušilec Armada.

Vse ladje bodo odplule iz Trsta dne 17. junija popoldne.

Ob gostovanju Akademskega pevskega zbora

Pred približno dvajsetimi leti je bil ustanovljen v Ljubljani Akademski pevski zbor, bil je to moški pevski zbor. Njegov ustanovitelj in tudi njegov pevovodja je bil France Marolt, če že ne najboljši, pa gotovo eden največjih in najboljših poznavalcev slovenske narodne pesmi.

France Marolt, ki je bil rojen 21. VI. 1891 v Ljubljani, je zbiral slovenske narodne pesmi po vseh slovenskih deželah, od Koroške do Bele Krajine, od Panonske ravnine preko štajerskih holmov do kraške Istre in sinjega Jadrana. Mnogo nabranih narodnih pesmi je Marolt tudi uglasbil.

Svoj novi pevski zbor je dvignil Marolt do take višine, da je veljal za najboljši zbor v Jugoslaviji. V Ljubljani sami je priredil ta zbor letno le en sam koncert, toda to je bil res pravi praznik slovenske narodne pesmi, ki ga je vsakokrat znova začutila in zaživela ne samo Ljubljana, ampak vsa Slovenija.

Maroltov Akademski pevski zbor je postal znan kmalu tudi preko mej Slovenije, vabili so ga na gostovanje po raznih deželah Evrope, še v Severni Afriki, v Egiptu, se je glasila pesem Akademskega pevskega zbora iz Ljubljane.

Vojni vihar pa je vse razdejal in tudi Maroltovemu Akademskemu zboru ni prizanesel. Po vojni je bil Akademski zbor na novo ustanovljen in preosnovan, toda Maroltu zdravje in nove naloge (bil je ravnatelj Glasbenega narodopisnega instituta) niso več dovoljevale, da bi spet prevzel vodstvo tega zbora.

Letos začetkom aprila je ta najsposobnejši slovenski pevovodja umrl. Ob njegovi smrti so se zbrali v Ljubljani njegovi nekdanji pevci in so sklenili, da bodo počastili spomin svojega nekdanjega in neprekosljivega mojstra tako, da bodo za nekaj časa poživili njegov Akademski pevski zbor. Ta tako poživljeni Maroltov pevski zbor pod vodstvom Maroltovega učenca dirigenta Rada Simoniti-ja bomo mogli te dni pozdraviti v Celovcu.

Ob obisku Maroltovega Akademskega pevskega zbora moramo omeniti, da je Marolt z izredno vnemo in velikim poznanjem študiral slovenske narodne pesmi na Koroškem. V svoji razpravi piše France Marolt med drugim:

„Narodopisna dejstva pričajo, da je na slovenski zemlji prav slovenski Korotan ohranil največ rodno pristnih starosvetnih ostalin. Nedvomno zato, ker se je morala ta naša, tujemu navalu najbolj izpostavljena rodovina stoletja vse doslej boriti za svoj obstanek. In zato so nam ti živi spomeniki naše rodne bíti tembolj dragoceni in sveti.“

Ko nato začne Fr. Marolt z opisovanjem običajev, preide na slovensko pesem na Koroškem in pravi:

„Na Koroškem je treba razlikovati več vrst mnogoglasnega petja.

Najpristnejše je ljudsko večglasje, ki je svojstvo ne le slovenskega Korotana, temveč vseh slovenskih rodovin z delno izjemo Rezijanov, Belokranjcev in prekmurskih Goričancev. Medtem se ljudsko popevanje naših sosedov Madžarov, Nemcev in Italijanov drži svojskega eno- in dvoglasja. Bistveno isto večglasno izpopevati je na evropski celini urojeno in v navadi le še pri zakarpatskih Slovakih, Ukrajincih in Belorusih.

Slovenskim rodovinam pristno četveroglasje tvorijo: en vodilni glas, visok bariton, ki „poje naprej“; eden ali več vrhslovenskega Korotana, ki se v novejši dobi že peteroglasno uglaša.

Poleg prikazanega četvero- in peteroglasnega fantovskega povásnega petja se je v slovenskem Korotanu ohranilo moško dvo- in troglasje v visokem réju pod lipo in starejših svatbenih spevih, ki spremljajo ustaljene svatbeno-obredne prizore.

Drugo vrsto koroškega ljudskega petja predstavljajo zaljubljenke in šaljivke.

Veliko bogastvo in mnogovrstnost ljudskih plesov in pesmi, ki jih je ohranil v starosvetnih ostalinah in novejših tvorbah slovenski Korotan, pričajo, da je ta ostvaritev bila mogoča le na posebno daroviti, rodno pristni osnovi slovenskega ljudstva, ki tvori socialno, ekonomsko in etnično strnjeno rodovinsko enoto od

POD GESLOM

Slovenska narodna pesem

KAKOR JO JE PRIREDIL POKOJNI FRANCE MAROLT

GOSTUJE

Akademski pevski zbor iz Ljubljane

POD VODSTVOM DIRIGENTA RADA SIMONITI-JA

V CELOVCU v soboto, 16. junija 1951, ob 20. uri
v slavnostni dvorani Delavske zbornice

V ŠT. JAKOBU V ROŽU v nedeljo, 17. junija, ob 15. uri
v župnijskem dvoru

100 pevcev poje v spomin svojemu mojstru

Vsi ljubitelji slovenske pesmi prisrčno vabljeni!

Vstopnice za celovško prireditev dobite pri upravi „Našega tednika“ v Viktringer Ring 26, za prireditev v Št. Jakobu v Rožu pa pri Slovenskih prosvetnih društvih.

njih tenoralnih glasov, ki „vižajo čez“, ki preglašajo vodilni napev in pojo z visokim glavnim tonom. Osnovo temu vižanju dajo nizki glasovi, ki „basirajo“ k napevu; prirodno uglasje med basom in napevom izpolni nekaj visokih basov, ki „dévajo vmes“. To uglašanje se ne ravna po pravilih umetne harmonije in ni umerjeno v taktu; še tako izvežban umetni pevec se zato v vaškem fantovskem zboru ne ve kam dejati in samo kazi njegovo ubranost.

Višavska melodija Korotana — kakor tudi Gorenjske — ljubi nesomerno poliritmijo, išče širok tonalni razmak, torej razsežne intervale. Takšna razgibanost pa je svojska lastnost prav ljudske pesmi prvih selitev do danes. Zato moremo biti brez skrbi prepričani, da mora biti za Slovence v Korotanu stara pravda pravično rešena, da bo slovenski rod po Korotanu svobodno in veselo prepeval svoje prelepe pesmi.“ Tako je zapisal France Marolt, bivši pevovodja Akademskega pevskega zbora.

Pozdravljamo prav iskreno Akademski pevski zbor na Koroških tleh. Prepričani smo o velikem njegovem uspehu in mu želimo, da bi ga na vsej poti in na povratku spremljali najlepši utisi in naj bi v smislu velikega njihovega mojstra tudi vse člane Akademskega pevskega zbora povezale trajne prijateljske vezi s Slovenci na Koroškem.

Koroška pesem ob Jadranu

V zadnji številki „Našega tednika“ smo poročali o obisku šmihelskih pevcev na Goriškem in na Svobodnem tržaškem ozemlju. Prinesli smo tudi poročilo, ki ga prinaša o pevski turneji naših pevcev „Katoliški glas“, glasilo goriških Slovencev.

Danes prinašamo v izvlečku poročilo, ki ga je prinesla „Demokracija“, glasilo tržaških Slovencev. Pod naslovom „Večer koroške pesmi“ piše „Demokracija“:

V soboto je pevski zbor iz Šmihela na Koroškem obiskal naše mesto in je priredil v koncertni dvorani svoj večer koroške pesmi. V dobro obiskani dvorani je nastopilo okrog štirideset pevcev mešanega zbora, ki ga vodi pevovodja gospod Miha Sadjak. Na sporedu so bile samo koroške pesmi.

V prvi polovici sporeda je nastopil najprej mešani zbor, ki razpolaga s prijetnimi, mehkimi glasovi. Posebno nežno se odražajo soprani, med katerimi se je odlikovala solistka. Posebno lepo je bila izvajana »Ej, vigred je tu« in šegava Kramolčeva obdelava »Spov ptice pojo«. Soprani so tudi v višini lahkotni, kar se je opazilo posebno pri narodni »Rožic ne bom trgala«. Pevovodja je vse pesmi naštudiral z velikim razumevanjem in pravilnim pojmovanjem.

V drugem delu večera je nastopil samo moški zbor, ki je številčno sicer šibkejši od ženskega, a kljub temu je izvršil svojo nalogo pohvalno.

V splošnem je večer zapustil najboljši vtis. Zdelo se nam je, kot da so nam bratje s Koroške prinesli s seboj kos tiste lepe, zelene pokrajine s svojimi bogato obraščenimi holmi, koder se pretakajo bistre vodice in se ponosno leskečejo čudovita koroška jezera. Ta občutek smo imeli posebno ob smiselni vsebinski povezavi, ki jo je oskrbel g. Jožef Picej v pristnem koroškem narečju.

Za pester spored so bili pevci deležni obilnega odobravanja.

Pod naslovom „Koroški pevci v Nabrežini“ pa piše „Demokracija“:

Za zaključek svojega potovanja po našem ozemlju se je slovenski pevski zbor iz Šmihela ustavil v nedeljo zvečer v Nabrežini.

Koroščce so Nabrežinci sprejeli na trgu, kjer sta jim dve naši dekleti v narodnih nošah poklonili lep šopek cvetlic. Nato so se gostje podali v gostilno. Po večerji se je razvila zabava in gostje so nam zapeli nekaj prav lepih naših pesmi. Koroščem se je pridružilo k zabavi lepo število Nabrežincev in Tržačanov. G. Stanko Kosmina je v daljšem govoru pozdravil naše goste. Za Slovensko demokratsko zvezo je pozdrave izročil g. Josip Terčon. Tajnik Narodnega sveta koroških Slovencev g. Janko Urank se je Nabrežincem zahvalil za lep sprejem.

Želeli bi, da bi se enaki obiski večkrat ponavljali.

Spisal: J. ŠIMON BAAR

GOLOBČEK

Poslovenil: ALOJZIJ NEMEC

ROMAN 19. NADALJEVANJE

Holoubka je silil smeh. Kako dedec govori? „Ponižno“ pravi in „roko poljubljam“, Barico naziva „gospodično“, v roki mečka čepico, čeprav je občutno hladno in vlažno... Zvedavi otroci so tiščali bliže. Novi župnik je prijel najbližjega paglavca za bradico, mu snel kapico, mu jo dal v roko, ga pobožal po licu, se mu nasmehnil in veselo dejal: „Hvaljen Jezus, Hanzek!“

Ostali otroci so se zasmejali in najpogumnejša in najzgovornejša punčka je zaklicala: „Njemu je ime Jardo.“

„E, to je vseeno. Tudi Jardi morajo pozdravljati,“ se je nasmehnil Holoubek in stopil na pokopališče.

„Hvaljen Jezus,“ — „hvaljen bodi,“ — „hvaljen“ — so se spomnili paglavci in rdeči ko raki kriče pozdravljali, kakor bi šlo za stavo. Župnik je stopil v cerkev, cerkovnik mu je sledil takoj za petami.

„Naj blagovolijo oprostiti...“ je glasno začel, toda ko je videl Holoubka klečati na obeh kolenih na golih tleh, s sklenjenimi rokami in z očmi, uprtimi v tabernakelj, se je ustavil in utihnil.

Čez nekaj časa je prišel tudi gospod upravitelj, ogledala sta si cerkev, obiskala sta stare, s travo porasle duhovniške grobove. Holoubek se je ustavil pri novem, še nezaraslem grobu z nekakšnim šopkom in novim križem, ki še ni imel časa, da bi ovenel ali zarjavel.

„Mislite na svojega prednika? O, ta se ni dal tu pokopati. Sorodniki so ga odpeljali v njegov rojstni kraj. Niti po smrti ni hotel tu biti,“ je razlagal upravitelj in takoj povpraševal po Markovem, kako je tam, ali naj tja prosi. V Trešticah da mu ugaja, to je svobodomiseln kraj, na hrano da je hodil v gostilno in tu si je pridobil mnogo naklonjenosti, za drevi da mu pripravljajo poslovilni večer z godbo, plzenskim pivom in svinjsko pečenko.

Holoubek je proti župnišču grede samo poslušal in šele sedaj občutil, kako mu nekaj ledenomrzlega kaplja naravnost na srce. Zdajci je nenadoma — ne da bi vedel, kako in zakaj — spomin potrkal na njegovo srce:

„In zapomnite si,“ je zaprl gospod spiritual svoje platnice, dvignil glavo in uprl oči v blede obraze bogoslovcev, „kar vam pravim za slovo. Danes smo končali poslednje premišljevanje. Jutri boste posvečeni v duhovnike in se razidete po vsej škofiji duše past kot kaplani ali katehetje. Vsaka župnija ima takšneda duhovnika, kakršnega si zasluži. Pobožna župnija stori tudi mlačnega duhovnika pobožnega. Mlačna župnija napravi sčasoma tudi iz navdušenega duhovnika mlačnega. To je tako kakor z ognjem. Kjer vsi gorijo, zaplameni mogočen požar in se vnamejo tudi ledene duše, samoten plamenček pa dogori in ugasne.“ Tako jasno, otipljivo čuje Holoubek, kakor bi mu spiritual šepetal naravnost v ušesa.

„Se boste blagovolili udeležiti?“ je vprašal upravitelj že v drugo.

„Česa prosim?“ se je iztrgal župnik iz svoje zamaknjenosti.

„Mojega nocojšnjega poslovilnega večera. Predstavil bi vas ob tej priliki krajinskim veličinam, navezali bi stike, spoznali bi, kako se tu živi.“

„Ne, tega ne. Ne morem,“ se je odkrito branil Holoubek, v gostilno ne pojdem, očeta in mater imam tu, nju se hočem naužiti.“

„Kakor vam drago,“ se je nasmehnil upravitelj in ga ni več silil. Temna slutnja nečesa neznanega se je dvignila v Holoubkovi duši kakor črn oblak. Pa to ga ni zlomilo. „Bojeval se bom, bojeval, če treba celo na življenje in smrt, toda hudemu se ne vdam, naj se zgodi, kar se hoče,“ je zopet ledenomrzlo ponavljal svoje načelo in takoj spet našel svoje duševno ravnovesje. Popoldne je prevzel od gospoda upravitelja župnijski urad, ga pozval na večerjo, mu ponudil celo prenočišče in, ko se je ta zahvalil, češ da ima oboje že zgovorjeno — da jutri zgodaj odide in bi morda motil, se je Holoubek, zaradi tolikih izgovorov skoraj že nejevoljen, kratko, toda gladko poslovil od njega in se zanj ni menil več. Imel je druge skrbi! Do instalacije, ki jo je slavil takoj v nedeljo, je mamico pridržal pri sebi, da bi pomagala Barici v kuhinji. Gostov ni imel mnogo, gospoda patronatskega komisarja, nekaj sosednih duhovnikov z gospodom dekanom na čelu in konec. Pozval je sicer oba šolska upravitelja, domačega in onega iz Poljane, ki so spadali pod njegovo župnijo, tudi oba župana, toda ti so se zahvalili in opravičili. Zato je pa prišlo nenavadno mnogo beračev in to je Holoubka zelo tolažilo. Mati je vse bogato obdarila. Prihajali so tudi taki, ki sicer niso bili pravi berači, toda beda in pomanjkanje jim je gledalo iz oči. „To je čudno, v tako bogatem krušnem kraju, pa taka gneča za skorjo kruha,“ se je čudila mati, toda rezala in delila je dalje. „Greh bi bil danes koga odpustiti s praznimi rokami,“ je opominjala Barico, ki je zaradi tega že godrnjala, „zastran skorje kruha vama nikdar ne bo slabše, torej ne skopari in daj slehernemu.“ Tudi druge nasvete in migljaje ji je vedno dajala. Takoj v ponedeljek pa se je že pripravljala na pot. „Domov moram. Fanta smo pustili tam čisto samega.“

„Saj je tetka pri njem,“ ji je segla v besedo Barica, „nanjo se lahko v vsem zanesete.“

„Nikakor ne morem tu strpeti, venomer si mislim, kaj neki se je doma zgodilo.“

„Naj pa gre očka!“

„Ne, on ne sme,“ je takoj ugovarjal župnik in stari Holoubek je odkrito priznal, da ne more, to da ne gre, ker vidi, kako ga je tu povsod treba. Tako so se zvečer, ko so se sešli v župnikovi sobi, vsi zedinili v tem, da mati odide, oče pa ostane vsaj do božiča, po božiču — v pustu pa se bo brat oženil, in tedaj spet mamica pride. Z zadovoljstvom so opazili, da v župnišču in na polju ni več tako pusto, kot se je zdelo, dokler je bilo vse golo in prazno, razbito in okradeno, sedaj da se je že na toliko spremenilo, da prejšnjega ni mogoče niti prepoznati.

Št. lenarški pevci v brnški fari

Res nekaj lepega so nam št. lenarški pevci pripravili v nedeljo, dne 3. junija, v naši brnški fari v Zmotičah pri Prangarju. Koncert koroške narodne pesmi nas je prevzel vse, ki smo napolnili dvorano. Spominjali smo se ob tem tudi našega nekdanjega brnškega zbora, ki je pod vodstvom, žal padlega organista Koprivnika, ponesel našo pesem tudi v našo matično domovino, v Slovenijo. Z radovednostjo in obenem s kritičnim ušesom smo se podali na koncert, kajti navajeni smo poslušati samo dobre zbore. Reči pa moramo, da je koncert popolnoma uspel in da smo si skoro mislili, da imamo nekdanje pevce med seboj.

Najprej so nas pevci s pesmijo „Pozdrav" pozdravili. Nato je stopil na oder dušni pastir št. lenarških pevcev, preč. g. župnik Janez Starc, ki nam je lepo podal delno zgodovino svojih pevcev in namen današnjega koncerta. Rekel je, naj ponese občinstvo to pesem domov med družino, naj zopet doni, kot nekdaj, naša pesem po vseh naših domovih in naj nikdar ne pozabijo svoje materine govorice.

Po govoru je še enkrat zapel mešani zbor „Nmav čriez izaro". Nato je v lepem redu pel moški zbor pesem za pesmijo. Za kratek čas in za povezavo med posameznimi pesmimi je pa preskrbel g. učitelj iz Št. Lenarta.

Pesem, ki je krasno zvenela, je povezala nas gledalce in pevce tako, da smo se vsi počutili kot velika slovenska družina. Za nekaj časa smo pozabili vse težave vsakdanjega življenja.

Posebno dve pesmi in sicer: „Je biv an gospud Bebenau" ter „Juhe, pojdam v Škufiče" so navdušile nas vse. Vmes je še enkrat zapel mešani zbor 3 pesmi. — Čakali smo še na ženski zbor, a žal ni bil na sporedu. Upajmo, da jih bomo kdaj drugič slišali.

Toda vse prehitro je potekel čas in že smo bili na koncu. S pesmijo „Ti pubč ja kna lumpej" so pevci zaključili svoj koncert. Toda ljudstvo se ni hotelo raziti, še in še so hoteli poslušati, zato so jim pa pevci zapeli še svojo himno. „Prav lepa je ta naša fara". S to pesmijo so pa zares končali. Čakali smo še, a nismo ničesar več dočakali. Zato smo se pa počasi podali proti domu. Ta večer nam bo ostal dolgo v spominu in upamo, da se bodo Št. Lenarčani še kdaj oglasili. Želimo jim še obilo uspeha in podviga, posebno pa čestitamo g. organistu Uštinijevemu Lojzku. Vsem skupaj pa še enkrat prisrčna hvala in še kaj pridite.

„Slavčki" na Gorenčah

V nedeljo, dne 3. junija je doletela tudi nas Gorenčane izredna sreča, da smo čuli našo prelepo narodno in umetno pesem iz grl naših „Slavčkov". To je bil za nas prav gotovo zgodovinski dan, ki bo ostal vsem v nepozabnem spominu, zakaj kaj enakega ali podobnega še nismo čuli na Gorenčah.

Čeprav so črni in težki oblaki obetali za popoldne deževno vreme, se je kljub temu prostorna „Favova" dvorana v Srednji vasi že kmalu po 2. uri začela polniti z ljubitelji naše lepe pesmi. Med udeleženci koncerta pa niso bili samo domačini, ampak tudi okoličani, tako Žvabekarji, Rujani in še celo iz oddaljenega Grebinja je bilo nekaj udeležencev.

Po vzpodbudnih pozdravnih besedah so se nam predstavili naši Slavčki s pesmijo „Slavček mili," s katero so se ob koncu koncerta tudi poslovili. Za to pesmijo, ki je postala že prava himna naših „Slavčkov", so se potem vrstile druga za drugo naše narodne in umetne pesmi, ki opevajo stvarstvo, naravo in pa življenje našega naroda po njegovih šegah in navadah. Čuli smo tudi pesmi nekaterih naših najbolj priznanih pesnikov, tako pesmi našega nedosegljivega Prešerna in mehkega Gregorčiča. Pesmi so bile vsebinsko lepo razvrščene, tako da so sledile veselim in nagajivim, resne in otožno-žalostne, vse pa lepo povezane med seboj v lepo celoto kakor pušeljc najlepših pomladnih rož.

Fantom in dekletom je še prav posebno ugajala razigrana in lahkoživa: „Ti pubč ja kna lumpej!" Ta pesem je spravila mladino v tako veselo razpoloženje, da so jo morali „Slavčki" še enkrat zapeti. Vse pesmi pa so bile podane tehnično dovršeno.

Da se pa občinstvo v odmorih ni dolgočasilo, za to je pa lepo poskrbel vodja kvinteta, g. dr. Valentin Inzko, ki je ta čas izpolnil s pripovedovanjem raznih pravljic, anekdot in ugank v rožanskem narečju, za kar je vselej žel od strani občinstva polno najprisrčnejšega smeha in pritrjevanja. Kako je naš narod pevsko nadarjen in kako rad poje svoje nedosegljive in večno lepe narodne pesmi, se je pa videlo med odmorom, ko je pod vodstvom dr. Val. Inzka zapel skupno: „Sirota jaz okrog blodim."

Zboru naših „Slavčkov", posebno še njegovemu vodju dr. V. Inzku se k izrednemu pevskemu koncertu, ki ga je priredil na Gorenčah, najprisrčneje zahvaljujemo za prelep in izreden užitek, za težke žrtve in velik trud, ki ga je imel s tem, da je prišel v oddaljene Gorenče in tu priredil s svojim znanim kvintetom nepozaben koncert naših prelepih narodnih in umetnih pesmi.

Novi zvonovi v Slovenjem Plajberku

Bili smo radovedni, kako bodo Plajberžani pozdravili nove znanilce farnega miru, svoje nove zvonove. Po strmini nas je vlekla „mašina" proti Plajberku. Ob sončnem vremenu so se pričeli zbirati gostje in domačini. Prvi pozdrav so bili belorumeni trakovi, ki naj bi bili spomin na ta pomemben dan v Plajberku. Svečane

obrede blagoslovitve je opravil mil. g. prošt Benetek iz Tinj ob asistenci domačega župnika g. Škofiča. Zvonova sta bila postavljena v cerkvi pred glavnim oltarjem na desni, oba v najlepšem cvetju.

Domači cerkveni zbor je prepeval, godba je svirala, da dvigne slovesnost dneva. Fantje in dekleta so deklamirali in sicer Herman Lausegger, p. d. Ožekarjev ter Adolf Šparovec, p. d. Motejev. Dalje Erika Lausegger, p. d. Urbančkova, Rozalija

in Alojzija Lausegger, p. d. Vraškovi ter Rozalija Ogris, p. d. Poštnikarjeva.

Večji zvon tehta 350 kg in je uglašen na b1, drugi pa 78 kg, uglašen pa je na g2, zvon pa, ki je ostal, tehta 120 kg.

Botri so bili Rupert in Herta Sereinig, p. d. Boštovi, Gregor in Amalija Lausegger, p. d. Kovačevi. Petje je vodil g. učitelj Baurecht. Videli smo, da g. učitelj vodi cerkveno petje s prav spretno roko in upamo, da bo tudi za naprej z isto vnemo gojil lepo cerkveno petje.

Možnarji so svečanost še prav posebno povzdignili, ko so se zvonovi dvigali v stolp.

Tako ima sedaj Plajberk ubrano zvonenje, za katero ga kar marsikatera fara v dolini zavida.

Zvonove je dobavila firma Pfundner na Dunaju.

KONCERT SLOVENSKE PESMI V SELAH

V nedeljo, dne 17. junija 1951, ob ½11. uri priredita kvintet „Slavček" in domači moški pevski zbor v farnem domu koncert slovenske narodne in umetne pesmi. Prisrčno vabljeni!

Tudi v Selah boste slišali med petjem marsikaj veselega za dušo in srce.

Kosec

Sonce se še ni zbudilo,
zatopljeno v sladke sanje,
le danica kakor ura
kaže, da poteka spanje.

Temni gozdi, tihi hrami
le pritajeno šumijo,
drobni ptički prav na rahlo
in zaspano žvrgolijo.

Cvetka še ob cvetki dremlje,
bilka se za bilko skriva,
trava se s srebrno roso
po dolinah le umiva.

Jaz pa že s koso na rami
na pero po vasi piskam,
ni se še skrjanček zbudil,
jaz pa že veselo vriskam.

Limbarski

MAL POLOŽI DAR MOHORJEVI TISKARNI NA OLTAR!

„Otroka, ljubi Bog naj vama samo zdravja dá," se je poslavljala drugi dan mati, „spominjala se vaju bom vedno, vidva pa pogosto pišita. Ti Barica pa glej, da ne boš preveč skoparila, saj vama bova z očetom pomagala, dokler bova še gospodarja, samo sporoči! Danes leto ti bo pa že bolje, pa ne jokaj," in si je sama otrla solze, pokrižala hčerko na čelu — vzela prazen koš — pletenko — v roko, previdno izpodrecala gornje krilo in vzela pot pod noge. Župnik sam je spremljal mater. Ni dovolila, da bi jo s konji potegnil na postajo. „To je kratka pot, na polju pa oče ne ve, česa naj se prej loti, konji bi pa zgubili ves dopoldan."

„Ne veste, kakšno blato je," je opominjal Holoubek, na dež se pripravlja in ponoči je tudi pršilo."

„Torej se temu primerno obleci," ga je mati resno pogledala in ni je več pregovarjal, poslušno je obul škornje, kratko nepremočljivo suknjo, star, mehek klobuk si je posadil na glavo, v roke vzel hrastovo palico in v tej obleki se mu je zdelo, kot bi bil v Markovem in bi se odpravljal v Bučine v šolo. Za Trešticami je res začelo deževati in postalo je hladno. Žal mu je bilo, da kljub vsemu matere ni prisilil, da bi se dala odpeljati. V svojem življenju še ni videl tako blatne ceste. V Markovem je bila cesta tudi po največjem nalivu kakor umita. Tudi Holoubkova se je čudila, od kod se je vzelo toliko blata ter se je oddehnila, ko si je na hodniku otresla blato s čeveljčkov in pod streho otepla krilo in obleko.

Postaja je bila kakor bi izumrla. Mokro vreme je prignalo zdaj pa zdaj koga pod streho, iz bajte pri tehtnici se je iz pločevinastega dimnika valil črn dim; znotraj so se greli ob železni peči kaki trije kmetje, ki so prišli po odrezke, katere so delavci metali zunaj iz vagonov naravnost v vozove. Drugače pa se na postaji ni nič zganilo. Končno je prisopihal vlak. Holoubek je hitro objel mamico in poslovila sta se. Pri rosnatem oknu je niti ni več opazil, vlak se je čez eno minuto zganil in oddrdral, župnik pa se je žalostno obrnil in hitel proti domu.

„Hoj! Hoj! Prijatelj," se je oglasilo za njim, ko je komaj naredil nekaj korakov od postaje. Ustavil se je, se ozrl in videl, kako speši proti njemu s popotnim kovčkom in dežnikom v roki lično oblečen mlad gospod, slok, skoraj suh in bled kakor stena.

„Kdo neki je in kaj hoče vendar od mene?" je preudarjal Holoubek.

„Ne greste v Trestice?"

„Slejkoprej," je pritrdil Holoubek.

„In si ne bi hoteli zaslužiti za eno pivo?" je takoj vprašal neznanec.

„No, zakaj pa ne, če bo stvar poštena —" se je smehljal župnik.

„Pet šestic vam dam, če mi boste nesli tale kovček, rame imate široke kakor klade, niti čutili ne boste, da kaj nesete, jaz bi ga pa moral kje tu pustiti."

„Tak pokažite," je smeje se premeril Holoubek nepričakovanega tovariša, nataknil usnjate ročaje na svojo hrastovo palico in si zavihtel kovčeg na rame kakor peresce in stopil dalje.

„Ste vi iz Trestic?" je čul Holoubek za seboj.

„Nak, nisem," se je nasmehnil in se spomnil, kako se je Trousilka v Markovem ob njem opekla, in z zanimanjem je čakal, kako se ta njegova nova pustolovščina razlušči. Kovček je bil zares težek in izključeno je bilo, da bi ga neznanec sam privlekel v Trestice.

„Pa morda tam koga poznate?"

„Malo že."

„Poznate morda kmeta Jino?"

„Ne poznam."

„To je moj oče. Veste, doma jih hočem presenetiti. Niti besede jim nisem sporočil. Prihajam z Dunaja, kjer sem krojač, pa ne navaden krojač, ampak prikrojevalec v konfekcijskem podjetju. Meni ne gre za krajcar, na teden zaslužim celo trideset do štirideset zlatnikov."

Holoubka je mikalo, da bi postavil kovček v blato, snemal ga je že z rame, se obrnil, toda ko je opazil to mršavo postavo za seboj, je preložil palico na drugo ramo.

„Težak je, jelite? Domov nesem darila. Tu pravijo: ‚Kdor hoče na Dunaj, naj pusti trebuh zunaj.' Pokazati jim hočem, da to ni vedno res," in mladeniča je zagrabil kašelj: „Prosim vas, ali ne bi šli malo bolj počasi," je zaprosil, ko je kašelj popustil. Holoubek je tedaj skrajšal korak in svetoval mlademu Jinu: „Med hojo ne govorite, to utruja; zaprite lepo usta in dihajte skoz nos."

„To ni nič, tega je kriv podeželski zrak, ki ga nisem vajen in mi draži pljuča, povrh pa še dežuje. Ko bi bilo lepo vreme, bi bil izstopil v okrajnem mestu in bi se pripeljal v odprti kočiji. Dež mi je vse pokvaril. Da sem vsaj vas ujel. Nosač pri postaji ga ni hotel prej nesti kot šele opoldne. Tukaj ljudje ne razumejo, kaj je zaslužek. Na Dunaju se na vsaki postaji naravnost tepejo za vsakega popotnika, zavoje vam kar iz rok pulijo, izvoščki, kočije, omnibusi, tramvaji — vse vam je na razpolago."

Holoubek se je spet zasukal, spet je preložil kovček z rame na ramo in menil: „Ko ne bi toliko žlobudral, bi ga za polovico laže nesel."

„Nekaj tednov bom ostal doma," se je znova oglasilo za župnikovim hrbtom, „gospod šef mi je dovolil, toda moral sem mu obljubiti, da se najkasneje v februarju, ko se začne sezona, gotovo vrnem. Zdravnik mi je predpisal spremembo zraka in mnogo mleka," pa je zopet votlo zakašljal.

„Rekel sem vam, da ne govorite toliko med hojo. Dobro, da ste skoraj že doma," se je Holoubek ustavil na kraju Trestic in ponudil krojaču kovček, da bi ga vzel raz palico. Toda ta ni segel ponj in je pokroviteljsko dejal:

„E, zanesite mi ga kar k nam, doma smo v tistile bajti pod cerkvijo."

„Ta košček poti skozi vas bi si ga pač lahko nesli," se je branil Holoubek, „jaz bom pa stopil tule v šolo, imam tam neki opravek."

„I, to naredite lahko tudi potem, kovček pa mi odnesite kar v hišo, da bodo naši videli —"

„Ne želite si tega, prijatelj."

„No, da ne boste rekli, vam dam cel zlatnik, toda zdaj pa pojdite," je naravnost oblastno zapovedal krojač, dvignil glavo in krenil naravnost k Jinovim. Spotoma si je hitro prižgal dragoceno cigaro. Videl je, kako se ljudje ustavljajo in gledajo, in to mu je zelo dobro delo.

(Dalje prihodnjič)

CELOVEC

Nedeljska služba božja je vsako nedeljo in praznik ob ½9. uri v slovenski cerkvi v Priesterhausgasse. –

POZOR

Z ozirom na nekorektnosti pri ljudskem štetju naprošamo vse naše zaupnike in dopisnike, da nam pošljejo podrobna poročila o vseh kršitvah predpisov. V poročilu je važno, da navedete osebe, čas, potek ter tudi priče.

KORTE—OBIRSKO

Podatki avstrijskega gozdnega gospodarstva nam pravijo, da je letni prirastek, ki bi ga mogla vzeti industrija letno iz avstrijskih gozdov, pol milijona kubičnih metrov lesa. Drugi podatki pa nam spet povedo, da so v zadnjih letih posekali v avstrijskih gozdih do 7 krat toliko lesa. Ako bo šlo tako naprej, nas bodo v nekaj letih le še obširne frate spominjale na nekdanje lepe gozdove.

V naših krajih, kjer je naše gospodarstvo v glavnem odvisno od prodaje lesa, večkrat premišljujemo o prekomernem izsekavanju gozdov. Vendar pa se končno vedno vprašamo: kdo bi pri nas sekal in prodajal les, če bi mogel gospodariti brez sekanja in prodajanja lesa. Zelo dobro pri tem vemo, da so samo dobro zaraščeni gozdovi zagotovilo bodočnosti in obstoja naših kmetij.

Izsekani gozdovi so nam v dvojno škodo: gospodarsko in podnebno. Saj bi brez gozdov postale razmere tudi pri nas kakor so na Krasu, kjer so se tudi nekdaj razprostirali bujni gozdovi, danes pa so tam peščene in skalnate, le malo rodovitne planote. Plodna zemlja je tam le v redkih „dolinah". Ker si pač pri nas ne želimo takih razmer, vemo, da je naša sveta dolžnost, ohraniti lepe gozdove našim potomcem.

Novost!
„SPEZI-COLA" osvežilna pijača
tovarne
Amlacher
Celovec-Klagenfurt,
Pischeldorferstrasse 16

Že meseca februarja letos smo poročali, da je deželna vlada v Celovcu prevzela cesto iz Železne Kaple do vzpenjače v Kortah. Ko smo o tem zvedeli, smo upali, da nam bodo razširili korško cesto do širine vsaj 4 m, da bodo popravili in zboljšali mostove vseskozi od Železne Kaple, da bi ti vzdržali ne samo promet s konjsko in volovsko vprego, ampak tudi promet s tovornimi avtomobili in z avtobusi. Upali smo takrat celo na avtobusno zvezo z Železno Kaplo; saj vendar živimo že v drugi polovici dvajsetega stoletja, ki se ponaša — kakor pravijo in pišejo — s socialnimi in tehničnimi pridobitvami. Toda vse to so bile le lepe sanje.

Vendar moramo ponovno poudariti, kakšnega pomena bi bilo vse to za naše hribe in doline. Saj bi se naše gospodarske razmere s povečanim prometom in s povečanim tujskim prometom znatno izboljšale. Obirsko kakor tudi Korte imajo po svoji zemljepisni legi lepe možnosti in pogoje za razvoj tujskega prometa. Tu je Obir, tu so še druge višje in nižje gore in privlačne planine. Pri tem bi bile seveda nujno potrebne boljše zveze in boljše ceste. Potrebna bi bila dobra cestna zveza iz Obirske doline preko Šajde na selsko stran.

Korte danes izumirajo. Pred 50 leti je bilo tam nad 100 prebivalcev, danes jih je še okrog 50. Če bo pa šlo tako naprej, bo čez 50 let tam še samo kakih 20 ljudi in zapuščene kmetije. Ista nevarnost je nekoč grozila tudi sosednjemu Jezerskemu. Začetki tujskega prometa že pred prvo svetovno vojno in povečanje tujskega prometa v letih med obema vojnama pa je spremenilo ta kraj v eno najlepših in zelo obiskanih alpskih letovišč v Sloveniji.

Predpogoj vsakemu razvoju pa so dobre prometne zveze. Zato še enkrat poudarjamo, da bi bilo treba pri nas izboljšati ceste, urediti nove in vzpostaviti avtobusni promet.

ŽIHPOLJE

Dne 9. majnika smo pokopali ob veliki udeležbi 90 let starega našega mežnarja Klemena Čebul-a. Pogrebne obrede je opravil č. g. dekan Kristo Košir ob asistenci še 12 č. gg. duhovnikov. Nagrobna govora sta imela gospod dekan in pa g. župnik Nagelšmid iz Lipe. Domači cerkveni pevski zbor mu je zapel na domu in ob grobu ganljive žalostinke.

Rajni je nad 50 let opravljal cerkovniško službo, samo na Žihpoljah je bil 29 let. Bil je mož, da malo takih, bil je zvest sv. Cerkvi in ljubemu Bogu ter zmeraj dobre volje, še celo zadnje čase, ko je moral pretrpeti velike bolečine. Vedno je rad prebiral nabožne knjige pa tudi „Naš tednik". Še na god sv. Marka je sedel na vrtu in bral. Videl je še dobro, le slišal je že bolj slabo. Vsak mesec je na domu, ko ni mogel več v cerkev, sprejel sv. zakramente in še zadnji dan njegovega življenja so prišli gospod dekan, da so mu podelili sv. zakramente za umirajoče in je nato mirno v Gospodu zaspal. Naj počiva v miru!

Ženijo se tudi pridno pri nas. Po Veliki noči smo imeli že 7 porok, en par je bil celo iz Neumarkta na Zg. Štajerskem, en par pa iz Sel. Tudi naš mežnar se je po dolgem pripravljanju oženil, vzel je za svojo življenjsko družico Ilčevo Micijo. Poroka je bila s sv. mašo.

Dne 28. majnika sta bili kar dve poročni sv. maši. Ravšev Tomi na Dolčivasi je peljal svojo izvoljenko pred oltar. Njegovi starši pa so obhajali srebrno poroko. Sv. mašo za njihovo nadaljnje srečno življenje so darovali milostljivi gospod prošt Anton Benetek iz Tinj. Vsem novoporočencem želimo mnogo sreče in blagoslova božjega. Ravševemu ateju in mami pa želimo, da bi še dolgo skupaj živela srečna in zadovoljna in da bi obhajala še zlato poroko.

Izgubili smo našega č. g. kaplana Rudija Ropasa, ki je pri raznih slovesnostih vodil petje. Za vse se g. kaplanu prav iskreno zahvaljujemo, naj mu Bog poplača za vse, kar je dobrega pri nas naredil. Želimo mu na njegovem novem mestu v Selah veliko uspehov, sreče in zadovoljstva.

OTOŽ PRI VRBI

Veselje je bilo pri nas, pa tudi žalost. Veselje, kakor je poroka vedno veselje, žalost, ker se je poslavljala od nas in odšla na svoj novi dom Hauptmanova Trezi. Ko je bil kostanj pred hišo v najlepšem cvetju, se je poslovila Trezi od svojih ljubih in dragih. Ko je prišla ura ločitve, ji je bilo srce težko, saj je bila tako iskreno navezana na svoj dom in na svojo dobro mater. Sedla je v avto, še nam je enkrat zamahnila z roko v slovo in avto je oddrdral proti Mariji na Zilji, kjer je obljubila Trezi vedno ljubezen in zvestobo svojemu zaročencu. Preselila se je v ravnino k p. d. Martinu na Trebinjo.

Trezi je bila vedno pridna in izredno delavna, saj je že kot 16 letno dekle morala prijeti za motorno kosilnico in opravljala je tudi vsa druga, tudi težka hlapčevska dela, ko je bilo pomanjkanje delavcev vedno večje. O njeni narodni zavednosti ni treba govoriti, vsi jo poznamo kot dobro in pošteno Slovenko, ki je tudi svojo dekliško čast znala vedno visoko spoštovati. Mnogo bridkih ur je preizkusila, ko je morala zaradi svojega slovenskega prepričanja eno leto v zapor.

Težko bomo pogrešali Trezi pri nas, težko pa jo bo zlasti pogrešala njena mati. Toda ljubezen vse premaga. Mlademu paru prav iskreno čestitamo ter želimo obilo sreče in blagoslova božjega!

GLINJE

Koš novic napolnjen je, čas je, da izprazni se.

Pokopali smo najstarejšega moža naše fare. Simona Hoinik-a, p. d. Vahic na Oparah; dočakal je lepo starost 90 let. Bil je splošno priljubljen.

Po fari rastejo novi domovi in stare popravljajo. Na Medborovnici je padlo borovje, da bo prostora za 18 domov. Občinska hiša bo kmalu zgotovljena, da bo v njej zasedal glinjski parlament. Tudi o povečanju šole govorijo, če bo dovolj tisočakov deževalo iz državne blagajne.

Cerkvica na 1655 m visokem Macnu že dalje časa prosi, da se je usmilimo. V svetem letu in ob svoji stoletnici bi rada bila pomlajena in „zrihtana". Sram jo je, ko ima njena streha že luknje in zidovje razpoke. In na sv. Ano pride toliko ljudi, da okoli cerkvice kar mrgoli. Oba sv. Valentina sta že v skrbeh, kako naj pomagata svoji podružnici, ko so cerkvene blagajne prazne. Bodo morali že sv. Marjeta in sv. Urh, sv. Anton na Bajdišah in sv. Martin v Borovljah, sv. Zeno v Kaplji in sv. Janez Krstnik v Št. Janžu in še sv. Erhard na visokem Plajberku s svojimi farani priti na pomoč. Cerkvica na Macnu je bila pred sto leti iz požrtvovalnosti vernikov zgrajena, naj bo še primerno popravljena iz vernih src in darežljivih rok.

Takoimenovano „kranjsko nedeljo" smo letos na binkoštni ponedeljek obhajali. Procesij črez Ljubelj ni več, le Selani so še ostali zvesti. Kar premajhna je bila cerkev, ker je župnik Lojzej pripeljal kar trume Selanov tudi fantov in mož. Oba sv. Valentina sta imela dovolj dela s prošnjami vernih Selanov.

Pri nas so poroke zelo redke, a kadar se ženijo, tedaj pa mora biti veselo. In bilo je veselja dovolj, ko sta Foltej Pošinger in Ida Šmidmajer praznovala svojo poroko. Moški pevski zbor je poročne obrede v cerkvi zaokrožil z lepo pesmijo. Oživele so, kar prav pozdravljamo, pred poroko in po poroki stare navade. Še vina je zmanjkalo kakor pa v Kani na Galilejskem. Pa ni bilo treba čudeža. Mlademu paru želimo obilo sreče na skupno pot.

Majniško pobožnost smo opravljali v farni cerkvi in v Ždovljah. Povsod je donela pesem otrok in odraslih. Žegnano luč iz Marijinega Celja so prinesli naši ministranti iz Borovelj v Glinje in so jo dan navrh oddali na farni meji šmarješkim fantom.

PAZRIJE OB JEZERU

Zopet moramo vam nekaj sporočiti iz naše fare in tokrat nekaj tužnega. V naši podružnici v Pazrijah ob Preseškem jezeru so v noči od prejšnje nedelje do ponedeljka vdrli tatje v cerkev, kljub temu da je bila cerkev zaprta so napravili hudo opustošenje. Tabernakelj z najsvetejšim so preobrnili, razmetali svečnike, križ in oltarni prt, razbili okna in nabiralnik, ki je bil težko okovan. Hoteli so vdreti tudi v žagrad (zakristijo), a ni se jim posrečilo, akoravno so na 4 mestih zidovje oklesali in na strehi odstranili za 1 m² opeke (eternita). Lestvico k zvoniku so popolnoma razbili, domačini, zlasti ženske, so kar sklepali z rokami, ko so videli to opustošenje.

Sreča je bila, da ni bilo ključa za tabernakelj zraven in za zakristijo, sicer bi se polastili lepega, novo pozlačenega keliha in patene, tako pa so samo eno zlato posodico za sprevidenje dobili. Kdo neki so mogli biti ti tatje? Domačini pripovedujejo, da so vidili 4 tuje može, ki so izgledali sumljivo. Orožniki iz Šmohorja so bili takoj na mestu in so tudi na 1 sveči povzeli sledove prstov.

Dva psa, Hribarjev in Ribičev, sta menda hudo lajala tisto noč in ljudje niso vedeli zakaj. Zločin se je moral zgoditi bolj proti jutru, ker bi sicer oni, ki so se vračali bolj pozno domov, n. pr. iz brške župnije, to bili zapazili. Električna lučka pred tabernakljem je tatom pri njih nepoštenem delu svetila, gotovo pa je eden izmed tolovajev stal na straži.

ŠTEBEN—KAZAZE

V ponedeljek, dne 4. junija, sta praznovala poroko Štefan Žmavcer iz Štebna in Micka Kovač, hči spoštovane in ugledne Rutnikove družine iz Kazaz.

Že ob deveti uri zjutraj so se zbirali svatje pred nevestinim domom, da se podajo skupno k poročni sv. maši. Topiči pa so pozdravljali ženina in nevesto, ko sta šla v cerkev, da je kar grmelo ter odmevalo od vseh strani. Poročne obrede so opravili č. g. župnik iz Kazaz.

Nato pa se je začela vesela „ojset", ki smo jo opravljali na nevestinem domu. Prej pa smo ujeli še ženina in nevesto in tudi ostale svate v „kamro", da zapustijo mlademu in poznemu rodu izpričevalo o dnevu, ko sta si novoporočenca zaprisegla, da gresta novemu življenju in cilju nasproti in da zapustita spomin na dan, ki je mejnik med preteklo mladostjo, ki je bila za oba polna veselja in najlepših spominov, na zlati raj dekliških in fantovskih let, ter med bodočnostjo.

Vse je bilo veselo in židane volje. Rutnikova kuhinja in klet sta poskrbeli za dobro voljo, tako da smo se tudi brez muzike in plesa pošteno poveselili in zabavali z mladim parom na njih veliki življenjski dan.

Ženinu je usoda določila res trnjevo pot. Dolga leta mu je teta obetala Ričnikovo posestvo v Štebnu. Z veseljem je še poleg druge službe opravljal skoraj vsa dela in z velikim navdušenjem skrbel za svoje bodoče gospodarstvo. In sedaj, ko se je čas približal, da nastopi, so mu odrekli vse, tako da ničesar ne dobi. Zaradi tega čudnega ravnanja se je moral Štefej preseliti v Kazaze, kjer je našel drugi dom. Najžalostnejše pri vsem tem pa je, da je moral na stara leta zapustiti svojo mater, ki jo je ljubil iz celega srca. On ji je bil največja pomoč in tolažba.

Novemu paru želimo obilo zakonske sreče, božjega blagoslova in mnogo sončnih dni v zakonskem življenju!

POZOR!

Našel se je na dvorišču Mohorjeve hiše v Celovcu kos zlate verižice. Lastnik naj se oglasi osebno ali pismeno v uredništvu „Našega tednika" ali „Nedelje".

ŠT. VID V PODJUNI

Pri nas je zmeraj kaj novega. Če drugače ne, pa na odru. V nedeljo, dne 3. VI., so nas veliki in mali otroci povabili k Voglu, da v sicer malo zakasneli, pa zato tembolj posrečeni prireditvi počastijo matere. V resnici presenečeni smo bili nad silno lepim, pestrim sporedom. Otvorilo ga je ljubko, zvonko petje otroškega zborčka, ki se je menjavalo z lepimi deklamacijami malih.

Gumijasti izdelki strokovne trgovine
Gummihaus Wiedner
Klagenfurt, Bahnhofstraße 33
dežni plašči
kopalne potrebščine
pnevmatike
gumijaste cevi
gumijasti škornji

Simbolična slika „Uspavanka" nas je zvabila v pravljični svet vil, skrivnostno rajajočih okrog mlade mamice, ki je zaspala ob zibelki svojega deteta, uspavanega s sladko uspavanko „M-m-m-, ljubček moj, zaspi..." Prizor „Materinega srca" nas je pretresel in ganil do solz. Trpeli in zdihovali smo z ubogo materjo-vdovo, ki ji „s časom živeča" hči Vera greni življenje, dokler je milost ne spametuje ter pripelje nazaj k materi in Bogu.

Spevoigrica „Rdeča kapica" nas pa je spravila spet na dobro voljo. Iz srca smo se nasmejali zlasti nad odličnim volkom, ki ga je stric lovec tako dobro zadel v trebuh, da je ob padcu ves njegov drobiž zletel po odru. Po skupno peti himni „Nmav čez izaro" smo zadovoljni odšli domov, hvaležni vsem, ki so nam nudili toliko lepega, plemenitega razvedrila in srčne hrane iz bogate zakladnice slovenske besede in pesmi.

Ta prireditev je pokazala, da naši mladi prosvetaši niso le zmožni uprizarjanja običajnih ljudskih iger z govorjeno besedo, marveč znajo še kaj več. Zelo želimo, da bi kaj podobnega kmalu spet priredili. Spevoigre, kratke ali daljše, jako poživijo oder ter nudijo mnogo doslej še marsikomu nepoznanega užitka. Isto velja o simboličnih vajah in rajanju v pravljičnih kostumih ali v narodni noši.

Kako čudovito lepo sliko je n. pr. nudilo rajanje naših deklet na dan katoliške mladine v Celovcu. Lahko rečemo, da je to bila najlepša točka celega popoldanskega sporeda. V spremljavi takih prizorov zadobi tudi harmonika velik pomen in ji je odkazano lepo kulturno poslanstvo. Hkrati pa je rešena njena čast, ko ji ni treba več samo kratek čas delati zaspanim svatom ali pijani družbi v kaki obcestni gostilnici.

Zlasti pa naj se na naše odre zanese še več petja, in sicer predvsem mladinskih in otroških zborov. S tem bodo naše kulturne prireditve obvarovane enoličnosti in bo ljudski oder nehal biti zgolj domena drame in burke.

Topinambura ali laški krompir

V zadnjem času prihajajo na uredništvo „Našega tednika" vprašanja zaradi topinambure in prošnja, naj o tej zanimivi rastlini kaj napišemo in svetujemo zaradi njenega pridelovanja.

Predvsem moramo omeniti, da je za letos že prepozno misliti na pridelovanje te rastline za one kmete, ki bi radi poizkusili s topinamburo. Ti naj si pa ta popis shranijo, in jim bo prav prišel letos jeseni ali pa prihodnjo pomlad.

Topinambura je po zunanjosti zelo podobna sončnici in spada tudi v isto rastlinsko skupino kakor sončnica. Razlikuje pa se od sončnice predvsem po tem, da se ne razmožuje s semenom, ampak z gomolji, ki so večkrat podobni krompirjevim gomoljem. Iz teh gomoljev, ki imajo več oči, zraste v poletju 4—8 stebel. Ta rastejo tako hitro, da prerastejo in zadušijo vsak plevel. Stebla zrastejo 3—4 m visoko in začnejo cveteti v jeseni (koncem septembra ali začetkom oktobra). Cveti so popolnoma podobni cvetom sončnice, so pa veliko manjši. V naših krajih seme topinambure ne dozori, zato pa tudi stebla ne olesenijo, kar je velike gospodarske važnosti.

Nad zemljo in pod zemljo

Iz prednjega kratkega opisa že moremo zaključiti, da je topinambura rastlina, ki daje nad zemljo zeleno maso vsaj v taki količini, kakor pa bi mogli na enaki površini pridelati zelene koruze za ensiliranje. Razen tega pa daje topinambura še pridelek gomoljev, ki dosega po količini tudi pridelek krompirja na enaki njivski površini. **Topinambura nam daje torej na isti njivski površini naenkrat dva pridelka.**

Na 1 ha pridelamo okrog 400 centov zelenih stebel in okrog 150 centov gomoljev. To pa seveda le v slučaju, ako pustimo rastline rasti do jeseni, ko začno cveteti. Ako pa kosimo stebla že v poletju, in nato spet drugič proti jeseni, dobimo bolj sočno zeleno krmo, vendar pa je umevno pridelek gomoljev mnogo manjši.

Krmilna vrednost

Krmilna vrednost topinamburovih stebel je zelo različna. Ako kosimo mlada stebla, je seveda hranilna vrednost velika, ta pa se manjša, čim bolj stebla dozorevajo. Splošno pa moremo reči, da je hranilna vrednost topinamburovih stebel približno enaka hranilni vrednosti silažne koruze; nekateri navajajo pri tem mnogo višje številke, tudi do trikratno vrednost, kar pa bo gotovo pretirano.

Hranilna vrednost topinamburovih gomoljev je približno enaka hranilni vrednosti krompirja. Ker je tudi pridelek topinamburovih gomoljev na 1 ha po količini približno enak pridelku krompirja, moremo razvideti velik pomen pridelovanja topinambure.

Stebla moremo krmiti zelena in sveža ali pa jih posušimo kakor koruzno slamo oziroma deteljo in je nato to izvrstna krma pozimi, ki po vrednosti ne zaostaja za dobrim senom. Ako pa pustimo topinamburo rasti do pozne jeseni, seveda stebla močno olesenijo, so pa še vedno dobra krma predvsem za ovce. Je pa to tudi dobra stelja.

Pri naših kmetih je še vse premalo poznana in cenjena **okisana krma, silaža ali ensilaža,** ki je nadomestilo in sicer izvrstno nadomestilo za zeleno krmo v zimskem času. — Za napravo silaže je topinambura izredno priporočljiva rastlina, ker daje obilno mase z razmeroma zelo dobro hranilno vrednostjo.

Gomolji topinambure so kot surovi izvrstna krma za molzne krave in za plemenske svinje, parjeni oz. kuhani pa za pitanje svinj. Gomolji so zelo hitro kuhani, v brzoparilniku so poparjeni že v petih minutah.

Pridelovanje

Topinambura more ostati na isti njivi dolgo vrsto let, tudi do 20 let. Uspeva skoraj na vsaki zemlji, ne prenaša pa stalne vlage v zemlji. Čim bolj rahla je zemlja, tem večji so pridelki.

Predno sadimo gomolje, njivo pognojimo s hlevskim gnojem in jo pripravimo nato kakor za krompir. Gomolje sadimo v vrstah v razdalji 30 do 40 cm, okrog 6 cm globoko, vrste pa so oddaljene druga od druge 50 do 60 cm. Na 1 ha porabimo okrog 1.000 do 1.500 kg semena. Gomolje sadimo navadno kmalu spomladi, moremo pa jih saditi tudi jeseni.

Njivo nato samo enkrat okopljemo, pozneje je to nepotrebno, ker topinambura hitro raste in zaduši vsak plevel. Mlade rastline niso občutljive za mraz v spomladi in tudi ne za mraz v jeseni.

Ko v jeseni pokosimo topinamburova stebla, pustimo strnišče nepreorano preko zime. Gomolji so v zemlji neobčutljivi za mraz. Takoj ko je spomladi mogoče, navozimo na njivo hlevski gnoj in ga podorjemo, nato pa njivo še pobranamo. Pri tem poberemo najprej gomolje po oranju in nato še po brananju njive. V zemlji pa bo ostalo še vedno dosti gomoljev, da se bo njiva spet dobro obrastla. Ker pa gomolji sedaj niso več v vrstah, je tudi okapanje s strojem nemogoče, pa tudi nepotrebno.

Topinambura je torej rastlina, ki zahteva izredno malo dela, saj obdelujemo njivo samo spomladi, ko pa istočasno pobiramo tudi gomolje. Drugi pridelek pa je jeseni. Ta nam daje dobro silažo za zimo, gomolji pa so izvrstna krma ravno v spomladi, ko že primanjkuje druge krme. Seveda pa bi vsaj nekaj gomoljev mogli izkopati že tudi v pozni jeseni in pa pozimi, dokler zemlja ni zmrznjena.

Mogli bi pridelovati topinamburo tudi v plodoredu, vendar samo v takem plodoredu, da iz gomoljev zrastle topinamburine rastline čim večkrat pokosimo, da tako gomolji oslabijo in končno ne poženejo več. Navadno pa imamo topinamburo dolgo vrsto let na isti njivi, čim bližje doma, da vožnja zelenih stebel in gomoljev vzame čim manj časa.

Topinambura ni zahtevna rastlina, vendar pa more dati tudi ta rastlina dobre pridelke samo na primerni zemlji v sončni legi in pri dobrem gnojenju. Uspeva pa dobro ravno tako v dolini kakor tudi v višjih in tudi v planinskih krajih.

To naj bi bil kratek opis te rastline, o kateri zadnje čase mnogo pišejo in jo hvalijo kot neko posebno in čudovito novost, četudi je v resnici bila poznana v nekaterih naših krajih že pred desetletji.

Za letošnje poletje svetujemo vsem kmetovalcem, ki se za pridelovanje topinambure zanimajo — in v splošnem moremo to pridelovanje priporočati — da si pri sosedih ogledajo uspevanje in pridelovanje te rastline. Ko se boste nato za letošnjo jesen ali pa za prihodnjo spomlad odločili, da pričnete s pridelovanjem topinambure, boste to rastlino že poznali in boste tudi vedeli, kako dosežete čim ceneje čim večje pridelke zelenih stebel in gomoljev.

KMETOVALCI POZOR!

Sovražnik je že pred vrati!

Zadnja leta povzroča **krompirjev hrošč ali krompirjevec** v nekaterih deželah izredno veliko škodo, saj more uničiti skoraj vse krompirjeve pridelke.

Najboljša in najučinkovitejša in tudi najcenejša obramba proti temu škodljivcu je v tem, da ga takoj ugotovimo, če pride v našo deželo in ga nato tudi takoj uničimo, še predno se je toliko razmnožil, da bi nam mogel škodovati.

Na Tirolskem so letos že ugotovili tega največjega krompirjevega škodljivca in so tudi že vse potrebno ukrenili, da se ne razširi.

Ravno tako so našli dne 5. junija letos na neki njivi v Strassgang-u pri Grazu na Štajerskem 68 krompirjevih hroščev in 125 skupin jajčec tega škodljivca. Na neki drugi njivi pa so našli 2 hrošča in jajčeca.

Tudi na Koroškem je že krompirjev hrošč. Dne 8. t. m. so našli delavci na krompirjevi njivi posestnika Johana Fallböck-a v Töbring-u pri Treffen-u **v okraju Beljak** enega krompirjevega hrošča in skupino jajčec.

Tudi pri nas moramo skrbno paziti, kje bi se mogel pojaviti ta škodljivec.

Zato je odredila v smislu odredbe deželne koroške vlade koroška kmetijska zbornica posebne dneve, ko je treba pregledati **vsa krompirišča,** torej njive pa tudi najmanjše grede, posajene s krompirjem. Pregledati je treba tudi vse paradižnikove nasade, ako se ni mogoče tam naselil krompirjev hrošč.

Pregledi so določeni na sledeče dneve:

1. Dne 6. junija je bil pregled v okrajih Volšperk, Velikovec, Št. Vid, Celovec in Beljak (mesto in okraj).
2. Dne 20. junija za celo Koroško.
3. Dne 27. junija za okraje Beljak (z mestom) in Šmohor.
4. Dne 4. julija za celo Koroško.
5. Dne 11. julija za okraje Beljak (z mestom) in Šmohor.
6. Dne 18. julija za celo Koroško.
7. Dne 1. avgusta za celo Koroško.
8. Dne 15. avgusta za celo Koroško.
9. Dne 29. avgusta za celo Koroško.

V smislu določil omenjene uredbe morajo določiti občine pregledovalne skupine, ki pod skupinskim vodstvom nato vestno pregledajo vsa **krompirišča in vse** paradižnikove nasade v občini.

Naš list bo še od časa do časa opozarjal na važnost zgoraj omenjenih pregledov.

Prihodnji pregled za vse okraje Koroške je torej na dan 20. junija.

Kakor seveda priporočamo vsem, da se ravnajo pri obrambi proti krompirjevemu hrošču navodil kmetijske zbornice in ostalih oblasti, moramo izraziti začudenje nad tem, da so izbrani dnevi pregleda tako, da pride en dan pregleda ravno na praznik Velike Gospojnice, na dan 15. avgusta.

Nove cene mleku

V zadnji številki „Našega tednika" smo poročali na kratko, da se je prejšnji ponedeljek in torek posvetoval gospodarski odbor ministrov na Dunaju o določitvi novih cen za mleko.

Po sklepu gospodarskega odbora ministrov je določena nova cena mleku tako, da plačajo mlekarne kmetom, torej dobaviteljem mleka, od 1. junija dalje poleg dosedanje cene še dodatek po 30 grošev za vsak liter dobavljenega mleka. Za smetano in maslo plačajo mlekarne odgovarjajoči dodatek v istem razmerju. Prodajna cena za mleko in mlečne proizvode potrošnikom ostane neizpremenjena, ker bo v mesecu juniju dala vlada na razpolago vsoto, ki bo potrebna za izplačilo omenjene doklade dobaviteljem mleka, smetane in masla. Zato pa seveda ne dobijo te doklade oni prodajalci mleka, ki oddajajo mleko v trgovino ali naravnost potrošnikom, ne pa mlekarni.

Prednja ureditev cene za mleko velja samo v času od **1. do 30. junija t. l.** — Končnoveljavno bodo določene cene mleku in mlečnim proizvodom z veljavnostjo od 1. julija naprej, ako bode takrat že v veljavi novi (peti) sporazum o plačah in cenah.

Zastopniki kmetovalcev predlagajo, naj bi bila določena cena za mleko od 1. julija naprej na šil. 1.80 za 1 kg mleka, ki ga oddajajo kmetovalci mlekarnam. V istem razmerju naj bi bile nato določene tudi cene mlečnim proizvodom za potrošnike.

V zvezi s prednjim je zanimivo pripomniti, da so tudi v Zapadni Nemčiji začetkom meseca junija določili nove cene za mleko in maslo ter ostale mlečne proizvode. Tam stane sedaj en liter mleka 37 pfenigov in 1 kg masla 5.60 DM (1 DM = šil. 5.30).

Kaj pa, če mi pobije toča?

Meseci junij, julij in avgust so oni meseci, ko največkrat in najmočneje pada toča.

Zato mora kmet premisliti, če ni mogoče pametneje **zavarovati pridelke proti toči** in imeti nato srečo, da toče ni bilo in da je bila zavarovalna premija plačana zastonj, ali pa je mogoče pametnejše **ne zavarovati** pridelkov, nato pa pride toča, ki je vse pobila in uničila s tem tudi vse prejemke s prodajo teh pridelkov.

Toča more biti začetek konca, more pomeniti uničenje kmetovega obstoja. Skrb za vzdrževanje družine vsled tega ne bo nič manjša, ampak še večja. Ali ni manjše zlo plačati zavarovalno premijo, nato pa ob nevihti v izbi mirno čakati v zavesti, da je družina zavarovana pred gospodarsko propastjo, četudi bi bila uničena letina.

Pomislite, da more že v prihodnjih dneh toča uničiti vsa vaša upanja.

Zato se obrnite čim preje na najbližjega **zavarovalnega zastopnika in zahtevajte,** da napravi takoj predlog o zavarovanju proti toči. Zahtevajte pa tudi, da ta predlog še isti dan odpošlje na naslov Avstrijskega zavarovalnega zavoda proti toči na Dunaju (Österreichische Hagelversicherungsanstalt auf Gegenseitigkeit, Wien I., Franz-Josef-Kai 47). Dokler predlog za zavarovanje namreč še ni pri zavarovalnem zavodu na Dunaju, oškodovanec ne dobi odškodnine, ako pride toča.

Cene

(za 1 kg v šilingih)

ŽIVINA

voli 6.80 do 7.05, biki 7.— do 7.60, telice 6.90 do 7.—, krave 6.— do 6.50, klobasarice 5.5 do 5.95.

Promet je bil živahen, povpraševanje dobro in cene so ostale trdne.

Svinje (žive) 9.75 do 10.90, svinje (zaklane) 12.— do 13.60, teleta (živa) 10.— do 11.—. teleta (zaklana) 12.— do 13.—.

Cene za svinje so nekoliko nazadovale, ker ni bilo povpraševanja.

JAJCA (za komad)

Pri kmetu 0.65, na trgu 0.80 do 0.90.

Novi krompir (uvožen) 2.—.

SADJE (na trgu)

Črešnje 6.80.

Koruza za krmo (uvožena), v zadrugi, 88.— do 93.—.

LES (za prostorninski meter)

Brusni les (smreka in jelka) 198 do 234 (srednja cena 213).

Okrogli les za žago (smreka in jelka) 266 do 332 (srednja cena 304).

Rezan les (naložen na vagon brez kontrolnega lista — Kontrollschein): 743 (Ia, široke deske), 682 (Ia, ozke deske), 590 (IIIa, široke deske), 543 (IIIa ozke deske), 454 (IVa, vse širine), 639 (monte), 422 (kratke deske, 18 do 24 mm). S kontrolnim listom so vse cene za približno 150 šilingov nižje.

Več pozornosti na cesti!

Od 4. do 9. t. m. je bil dan splošne vzgoje za prometno disciplino. Kar čudili smo se, koliko je bilo na nogah policije. Celo avto z zvočnikom je vozil po ulicah. Marsikateri kolesar se je jezil, da so ga stalno nadlegovali, če tega ali onega ni imel pri svojem kolesu v redu.

Odkrito moramo pripoznati, da je treba res **več pozornosti na cesti.** Število nesreč o tem zgovorno priča. V Celovcu samem je poskočilo število prometnih nezgod od povprečno 474 na 673 v teku enega leta. To pomeni zvišanje za 42%. Zato odpri oči na cesti in ne misli, da se ti tako mudi, da bi ne imel trenutek časa se ozreti na desno in levo! Predvsem pa bi tudi želeli, da bi vozači raznih motornih vozil ne divjali tako, marveč se ozirali na svojo okolico!

TEŽJI KOT SVINEC

Družba Carboloy izdeluje novo kovinsko zlitino, katere specifična teža je za 50% večja kot specifična teža svinca in ki je tudi znatno bolj neprodušna za radioaktivne žarke. Novo kovino, ki so jo imenovali „hevimet", uporabljajo zelo koristno pri izdelovanju radioterapevtskih aparatov in pri uravnoveševanju vrtljivih delov strojev.

Pri nas na Koroškem

(Nadaljevanje s 5. strani.)

ŠMARJETA V ROŽU

Maj je minul. K šmarnicam smo se zbirali v farni cerkvi in v kapelici v Borovnici. Udeležba je bila bolj pičla, ker se pač težko odtrgamo od dela in mislimo, da je čas zgubljen. Lepša je bila udeležba ob nedeljah in praznikih, posebno na binkoštni pondeljek, ko nas je farna mladina povabila k materinski proslavi. Napolnili smo cerkev, še bolj pa dvorano farnega doma, in smo z zadovoljstvom sledili sporedu: pozdravnemu plesu in petju deklet-šolark, zborni pesmi mešanega in dekliškega zbora, govoru o potrebi dobrih krščanskih mater po naših družinah, petju otrok in pravljični igri „Triglavska roža", ki opeva junaško požrtvovalnost sinčka Gregca do svoje ubožne matere in materinsko ljubezen matere do svojega Gregca-edinčka, ki ji je še ostal od sedmerih otrok.

Med odmori smo z otroki skušali skupno zapeti naše poljudne pesmi (n. pr. Večerno sonce, Preljubo veselje, V dolinci prijetni itd.). Ob pesmi „Nmav čez izaro" smo se razšli, hvaležni fantom in dekletom in otrokom farne mladine za mujo in trud!

Žal, pelina ni manjkalo, ki pa se je spremenil v sladkost: so tudi pri nas ljudje, katere je prireditev za materinski dan bolela že vnaprej in so jo skušali onemogočiti; poizvedeli so, da okrajni šolski svet ni bil naprošen za dovoljenje za sodelovanje šoli obveznih otrok, in so to zadnji hip naznanili orožništvu, toda istotako zadnji hip je okrajni šolski svet izjemoma telefonično dal dovoljenje in tako je njih zla namera padla v vodo, farni mladini pa je postala lepo uspela prireditev ob tako številni udeležbi v dvojno zadoščenje! Gostom z Radiš in Apač, iz Sel in Glinj se zahvaljujemo za njih pozornost, da so obiskali to našo farno prireditev!

Mladinske nedelje se je udeležilo v Celovcu iz naše fare 19 fantov in 33 deklet. Luč iz Marijinega Celja so pustili prinesti preko Borovelj—Glinj tudi v Šmarjeto, kjer smo jo ob lepi udeležbi sprejeli na praznik Rešnjega Telesa zvečer pri Kramarjevemu križu in jo v procesiji z lučkami ponesli v cerkev h skupnim slovesnim šmarnicam, na lepo nedeljo pa nas je spremljala v spravni procesiji za mir v kapelico v Borovnici, kjer smo opravili pete litanije. Pri sklepu šmarnic zadnjega maja smo luč pogasili, Marijo pa prosili, naj nam ohrani luč-Kristusa in vere v Njegovo resnico v naših srcih, v srcih naše mladine in po naših družinah!

V nedeljo, 24. junija, na god sv. Janeza Krstnika, bomo obhajali prvo sv. obhajilo naših najmlajših. Popoldne bo v farnem domu posebna prireditev, namenjena prvoobhajancem in njih družinam. Ob tej priliki ponovi farna mladina igro „Triglavska roža". Povabljeni farani in sosedi, ki ste bili zadnjič zadržani!

RAVNE PRI ROŽEKU

Malokdo izmed naših bralcev ve, kje leži naša lepa vasica.

Ravne so oddaljene dobre pol ure od Rožeka. Nad vasjo je stara prijazna cerkvica sv. Krištofa na Humu; v ozadju pa kraljuje nad nami mogočna Jepa.

To nedeljo je bila naša vas deležna posebnega presenečenja: imeli smo lep pevski koncert, ki ga je priredil cerkveni pevski zbor od sv. Martina na Dholici pod vodstvom pevovodje g. Janeza Sajovica, ki je bil svoječasno organist rožeške župne cerkve. Za našo vas je bilo to nekaj posebnega, za omenjeni pevski zbor pa tudi, saj je bil to takorekoč njegov prvi javni nastop po vojni, za kar ima največ zaslug njegov pevovodja, ki je začel sko-

(Nadaljevanje na 8. strani)

Hubert TUMPOLD
STEKLO IN PORCELAN
Beljak-Villach, Gerbergasse 21a
Sedaj brusimo z modernimi brusilnimi stroji

Ali je laneno seme res tako zdravilno?

Iz otroške dobe mi še zveni po ušesih materin nasvet sosedu, ko je včasih rekla: „Hitro vzami malo lanenega olja, boš videl, bo kmalu dobro!" Ne spominjam pa se več, za katere bolezni je veljal tak nasvet. Spominjam se samo tega, da je laneno olje po izjavi sosedov res večkrat pomagalo.

Laneno seme je že bogvedi kako staro sredstvo proti katarjem. Poleg drugih sestavin vsebuje neke sluznate snovi in mastno olje ter zelo majcene dele modre kisline, ki najbrže tako dobro deluje proti katarjem, pa naj bo to katar želodca in črevesa ali pa katar dihalnih organov in mehurja.

V te namene kuhamo 1 do 2 čajevi žlici lanenega semena na četrt litra vode 5 minut, nakar pustimo ta zvarek stati na toplem še 10 do 15 minut in ga šele nato precedimo. Še bolj uspešno bo, ako skuhamo skupno z lanenim semenom še druga zdravilna zelišča. Tako bomo pri želodčnem katarju, ko je v želodcu preveč kisline, dodali nekaj slezenovca (nemški: Käsepappel) in kamilic. Enako bomo storili tudi pri čirih želodca in dvanajsternika. Ako čiri še niso zatrdeli in je prehod jedil še neoviran, bo omenjena mešanica imela odlične uspehe. V nasprotnem slučaju in pri večjih krvavitvah pa ne smemo več čakati, temveč bo treba operacije!

Pri katarju dihalnih organov primešamo lanenemu semenu trpotca in lapuha ter — ako imamo pri roki — še nekoliko lučnika, islandskega lišaja in komarčka. Seveda ne smemo teh dodatnih zelišč kuhati tako dolgo kot seme, temveč jih dodamo šele neposredno, predno odstavimo že dobro zavreto seme! S predolgim kuhanjem bi tem, tako važnim cvetnim in listnim delom, uničili najbolj koristne snovi, kot so vitamini ter eterična olja itd.

Pri katarju mehurja bomo lanenemu semenu dodali šipka in brezovega listja ter, ako le mogoče, še gornika in kilavca.

Kakor je čaj od lanenega semena izvrstno zdravilo pri katarju črevesja tako je laneno seme, napol ali popolnoma zmleto, odlično sredstvo pri lenem črevesu ali zaprtju. Kajti to seme draži leno črevo in ga vzpodbuja k močnejšemu delovanju. V ta namen zadostuje, ako vzame tak bolnik 1 do 2 krat na dan po eno veliko žlico semena v kakoršni koli tekočini in sicer pred jedjo. Lahko pa tudi semena zgrize, ko so še surova ali jih poprej zmeša s surovimi pšeničnimi otrobi! Pri zdravem želodcu se ta način zdravljenja zaprtja dobro obnese. Pomislimo samo, da so otrobi tudi bogati na vitaminih!

Še v enem oziru je laneno seme zelo učinkovito, namreč kot klistir! Posebno se obnesejo ti klistiri pri kroničnih črevesnih katarjih, ako jih dajemo kot nekake „trajajoče klistire" od osmine do četrtine litra zvarka, ki pa naj ostane v črevesu kolikor mogoče dolgo časa!

Laneno olje, ki ga dobivamo iz semena, je dobro sredstvo proti hemeroidom, ako ga pijemo 2- do 3-krat dnevno po eno jedilno žlico. Vkljub temu da postane to olje rado žaltavo, ne izgubi na učinkovitosti, temveč samo na dobrem okusu. Le redko komu pa je tudi znano, da je laneno olje izvrstno okrepčevalno sredstvo, posebno za slabotne in stare ljudi! In pravijo celo, da ne zaostaja v tem oziru za nobenimi drugimi, v kemičnih tovarnah izdelanimi sredstvi! Priporočljivo je, jemati ga v te namene 2- do 3-krat dnevno po eno čajevo žlico.

Zunanje uporabljamo laneno olje pri zdravljenju sitnih čirov in ran na koži. Včasih so zelo cenili takozvani liniment, to je tekoče mazilo, sestavljeno iz apnene vode in lanenega olja. Bilo je zelo upoštevano sredstvo kot zdravilno in olajšujoče sredstvo pri opeklinah, ki jih dnevno lahko vidimo pri naših kuharicah.

No, sedaj lahko sami sodite in odgovorite na v naslovu stavljeno vprašanje: dali je laneno seme res tako zdravilno!

Dr. K.

Življenje in smrt knjige

Fran Sal. Finžgar

Župnik Janez je prišel skozi gozd po kolovozu, ko se je pokazal izza zanemarjenih sadovnjakov Zalàz. Sonce se je gorko upiralo v réber, naokrog so cvele trobentice. Župnik je sedel blizu hiš na star parobek in se sončil.

Kar pridrevi pes Perun iz vasi drobnega psička, ki je nekaj nesel v gobcu. Na begu je padla stvar kužku iz zob; Perun jo je pobral in na ukaz prinesel župniku razcefrano knjigo. Ni bilo več ne prvih in ne zadnjih strani. Kljub temu pa je župnik spoznal, da je žalostni ostanek kos ponesrečene, mohorske knjige. Položil je umazane liste predse, postavil komolce na kolena, oprl glavo in se zagledal v učeno knjigo. Dahnil je veter, listi so zašumeli, gospodu Janezu pa se je zazdelo, da je knjiga spregovorila. In govorila je veselo-žalostno zgodbo svojega življenja.

ŽALOSTNA POT V ZALAZ

Tiščale smo se na gosto, ko smo se napotile iz Celovca v širni svet. Kramljale smo na železnici, kakor je navada sopotnikov. Na vseh postajah so izstopale tovarišice v velikih gručah. Nazadnje nas je ostala prav drobna gručica, da nas je bilo skoraj strah. Še tesneje smo se stisnile in pomenkovale, kako se v kratkem ločimo in se ne vidimo bržkone nikdar več. Vsaka je povedala, kam gre služit. Večina jih je šla k starim dobrim gospodarjem. Vedele so, da jih bodo z veseljem sprejeli in jim odkazali čedno stanovanje v omari na snažni polici. Veselile so se zimskih večerov, ko bodo na mizi odprte pripovedovale in učile. Naokrog bodo pa sedeli radovedni in ukaželjni ljudje ter poslušali in uživali.

Bolj ko so se veselile moje sopotnice, bolj je skrbelo mene. Povpraševala sem, ali kaj vedo o Zalazu in njegovih prebivalcih. „Nič, nič," so odgovarjale vse hkrati. Obšla me je tolika skrb in bridkost, da sem obmolknila. Nemo sem čakala svoje usode.

Temačnega večera so zaškripala vrata pri vozu, nekdo je zakričal imé postaje „Bukova dolina!"

„Tukaj smo," so povzele vse v en glas. Jaz pa sem bridko vzdihnila. Ali v tem hipu nas je že pograbila grozna roka in nas neusmiljeno treščila iz voza v sneg. Spreletelo nas je po vseh udih in čutila sem, kako je lezla snežnica skozi ovoj do mene. Sreča zame, da se je takoj zopet pojavila tista močna roka in nas odnesla iz snega v mrzlo, pa vsaj suho skladišče. Da se ni to zgodilo, bi se bila prehladila od moče in umrla, preden sem nastopila trnovo pot v Zalaz.

V lesenjači na postaji smo ležale deset dni. Obdajal nas je tako presrčen dolgčas, da je nazadnje obmolknila največja navihanka in smo brez besede prisluškovale curljanju snežnice, ki se je leno cedila v žlebove.

Deseti dan se je odprla temna ječa mrzlega skladišča in sedle smo v slamo na reven voziček. Nerodno se je skobalil na voz bradat dedec, brez pomisleka pritisnil svojo koščeno pezo na nas in pognal.

Ta vožnja! Še danes se mi zvrti v glavi. Šlo je gor in šlo je dol. Voz je odskakoval po grudastih kolesnicah, gugal se na desno in na levo, da smo ječale in se kakor omotičene zaletavale druga v drugo. Voznik nad nami je neprenehoma kričal. Zmerjal je suhega konja tako pregrešno, da se mi je žolč vzdigoval. Dobro je bilo le, da se uboga žival ni čisto nič zmenila za ljubezen svojega gospodarja. Še udarci ji niso šli do srca, kvečjemu do osmukanega repa, ki je tu pa tam hotela zganiti z njim, pa se je premislila.

Na pol mrtve smo se priretale že na večer pred župnišče gospoda Janeza. Tu sem doživela edini resnično veseli žarek svojega življenja. Sprejela nas je gorka, veselo razsvetljena hištrna. Vsako posebej je vzel gospod Janez iz zavoja, jo rahlo pobožal in ji odkazal dostojno mesto. Njegovo lice je bilo polno veselja in spoštovanja. Ko je odbral šest tovarišic zase in jih odnesel s klopi na mizo, druge nismo mogle zatajati zavisti, ki se nam je porodila v srcih. Ko je priropotala v sobo debelušna Marjana, ji je pomolil gospod Janez takoj eno knjigo.

„Na, sestra, ta bo zate!"

Me smo jim zavidale družbo in spoštovanje ter vzdihovale: „Kaj bo z nami?"

Prihodnja dva dni so prihajali dečki in deklice po knjige.

Dolga klop se je praznila, poslovila sem se od zadnjih in obsedela sama s petimi tovarišicami na klopi. Tisto noč sem slabo počivala, ker sem se bala, da bi me drugi dan ne pograbil umazan fant in me odnesel iz prijetnega bivališča.

In zgodilo se je. Moj strah ni bil prazen. Gospod Janez je prignal Trtarjevega iz šole. Deček je nastavil velik cekar in utonila sem v temni odprtini. Tik ob meni se je široko zarežal razcefrani abecednik.

„I kako pa si ukrenil, da si tak?" sem ga boječe vprašala ter se odmaknila od njegovih posvaljkanih platnic, da se ne bi umazala.

„Kako si neumna, kavka gosposka! Ti misliš, da so knjige v Zalazu zato, da jih ljudje beró in da se otroci učé? Kaj še! Moj poglavitni opravek je ta, da sem vedno orožje v šolarskih vojskah in pretepih. Po vseh glavah sem že lomastil, v glavo pa iz mene še ni prišla ne ena črka živemu človeku. Tudi doma v hiši sem za samo ljubo zdražbo. Ko pride fant iz šole, me trešči za peč ali pod klop, pod posteljo — tudi v hlev me je že zaneslo. Ko je treba v šolo, me pa ni. Tedaj nastane radi mene boj in krik in jok. Konec je ta, da nosi fant rdeča ušesa, on in ona pa se spreta. Vidiš, gospodična, tako je književno življenje v Zalazu!"

Bridko sem vzdihnila, abecednik pa se je vnovič škodoželjno zarežal. V tistem hipu sem začula krik in vik. Na cekar je nekaj udarilo. „Čmok," je reklo.

„Se že dajejo! Zbogom tvoje lepo krilce!"

Abecednik se je veselil, meni so pa solze tekle v oči.

„Kaj pa je?" sem povprašala. In zopet je reklo „čmok". Pa ne na cekar, nekam drugam.

„Ali si gluha? Ne slišiš, da se kepajo? Trtarjev in Golidmanov iz Mišjega dola se vselej stepeta, preden se ločita na razpotju. Drugi pa pomagajo. Začne se s kepanjem, neha pa z buškami. Ko nehajo streljati — poleti s kamenjem, pozimi s kepami — se razvname nadrobni boj moža proti možu. In tedaj občuti marsikdo na svoji glavi sladki književni užitek. Meni se je že primerilo, da sem frkal po zraku mimo glave Golidmanovega Jakca kakor sokol z razprtimi perutmi.

Zaječala sem. Toda sredi vzdiha mi je zaprlo sapo, zakaj cekar se je dvignil in v mogočnem loku zagugal kakor barka sredi viharja. Zadeli smo na nekaj trdega in okroglega, locen pri cekarju se je odtrgal in sem nezavestna izginila v temo.

Ko sem se zavedela, me je obdajala grobna tišina. Le nekje daleč je nabijal détel suho deblo. Jaz pa sem zmečkana in mokra, prezebla in pretrta do vratu tičala v snegu. Zatisnila sem oči in si zaželela smrti. Počasi so utihnili detlovi udarci. Še enkrat sem slišala, kako je štropotnil južni sneg z veje in padel prav tik mene. Nato me je zagrnila sladka noč nezavesti. Trdno in veliko je bilo moje upanje, da sem se poslovila od sveta, ki goji v srcu tako strašno knjižno ljubezen.

Tisti večer je cijazila Kurja Mica iz Mišjega dola koš jajc in me zagledala v snegu. Z veseljem je spoznala knjigo in našla priložnost, da stopi v župnišče h gospodu Janezu, ki ji bodo gotovo hvaležni. Ni se zmotila, pohvalili so jo in v kuhinji je dobila kozarec vina, jaz pa sem se prebudila v gorki sobi gospoda Janeza. Žal sem jo morala kmalu zopet zapustiti. Po opravilu tiste nedelje se je prilomil v župnišče Andréc Trta.

„Cerkovnik mi je rekel, da bi k njim! Kaj bo dobrega?"

„Vaš Franček je izgubil mohorsko knjigo."

„Ne verjamem, gospod, brez zamere! Ne hvalim rad fantéta, a to pot bo pa nedolžen. Privlekel je branja k hiši, da se mu je locen utrgal."

„Pač, pač! Pet ste jih dobili, to pa je šesta knjiga. V snegu jo je našla na razpotju Kurja Mica. Fant jo je izgubil."

„Mislite?"

„Nič ne mislim, vem, natančno vem."

(Dalje prihodnjič)

Kdor prav računa kupi pri

Kainz

Specialna trgovska hiša
za najboljša damska
in moška gotova oblačila
Celovec - Klagenfurt
Bahnhofstraße 17

NOVA TKANINA ZA PRTE

Neka Manschestrska tvrdka je pričela izdelovati ročno in strojno tiskane prte iz popolnoma nove vrste tkanine. Tkanina je izdelana iz zelo tenke egiptske bombažne preje.

Glavne značilnosti tega novega blaga so: eleganten blesk, večja odpornost proti madežem, se lepo pere in je zelo lahko ter izredno odporno. Tehniki tvrdke so si posebno prizadevali, da izdelajo tkanine, ki se bo z lahkoto prala, ter jim je to popolnoma uspelo. Prte izdelujejo v več barvah in različnih vzorcih.

DOBERLA VAS

V nedeljo, dne 17. junija praznuje Doberla ves stoletnico obstoja poštnega urada. Proslava je pod pokroviteljstvom gospoda predsednika poštnega in brzojavnega ravnateljstva za Koroško, dr. Karla Rippel-a in domačega župana, gospoda Franca Schweinzerja.

Ob 9. uri je slovesna sv. maša, ob 10. uri slovesnost na trgu pred samostanom, od 11. do 12. ure koncert poštarske glasbe iz Celovca, popoldne ob 14. uri pa poletna veselica s plesom in petjem v gostilni Brugger (vstopnina 2 šilinga).

K obilni udeležbi vabijo uslužbenci poštnega urada v Doberli vasi.

RAZNE VESTI

Točna ugotovitev očeta možna

Do zdaj je obstojala le možnost, da so v redkih primerih lahko ugotovili s pomočjo medicinske znanosti, da ta ali oni ne more biti oče kakemu otroku. Vendar se je v več primerih zgodilo, da je kdo kljub temu, da ni bil oče, imel isto vrsto krvi, kot otrok; ali pa je imel otrok isto vrsto krvi kakor mati. Le v slučaju če otrok ni imel ne materine in ne očetove vrste krvi, so lahko za gotovo rekli, da mora biti oče nekdo drugi.

Doktorju Löns-u v Dortmundu pa je menda uspelo najti način, da lahko pozitivno ugotovi, če je ta ali oni res oče otroku. Njegova metoda sloni na desetletnih poskusih z raznimi živalmi. Znanstvenik je vcepil živalim vse znane vrste človeške krvi. Živalska kri je na ta način prisiljena, da proizvaja protisredstva (protistrupe) proti vsem strupom, ki jih razne človeške krvi vsebujejo. (Za žival učinkujejo razne sestavine človekove krvi namreč kot strup).

Iz te živalske krvi (metoda je znana že dalj časa) za proizvajanje t. zvanih „serumov" je pridobil dr. Löns poseben serum. Če temu serumu doda najprej lepo počasi kri enega od staršev, potem protistrupi seruma, ki odgovarjajo strupom dotične vrste krvi, te strupe nevtralizirajo. V tem trenutku torej, ko je serum takorekoč nasičen s strupi te vrste krvi, neha z dodajanjem. Isto ponovi s krvjo druge-

Bilder-rezepte
DAS KENNZEICHEN DER
König
ERZEUGNISSE
BACKPULVER - VANILLINZUCKER
EINKOCHHILFE

seveda nekaj tisoč znanstvenih preizkusov, preden bo nova metoda sodnijsko polno pripoznana. Vendar na to mogoče ne bo treba dolgo čakati pri splošnem interesu, ki ga ta nova izsleditev najde v krogu — očetov, pa seveda tudi v krogu mater.

PROIZVODNJA IN ČLOVEŠKO ŽIVLJENJE

Dnevnik „Magyar Nemzet", ki izhaja v Budimpešti, je pred kratkim priobčil intervju z majorjem madžarske policije Marcelom Ceresom, na katerem so razpravljali o novih navodilih za kaznovanje pešcev, ki bi prekršili prometne predpise. V zvezi s tem je Ceres dejal: „Naši pešci so bili predolgo pod vplivom Horthyjevega buržujskega reda in zaradi tega še ne poznajo potrebne prave discipline. Nezgode so vredne vsega obžalovanja, ker povzročajo zastoj v nepretrganem tvornem delu ter izgube delovne sile in delovnih ur." To so važnejši razlogi kot pa izguba človeških življenj.

Pri nas na Koroškem

(Nadaljevanje s 7. strani.)

raj iz nič in je pripeljal zbor že do precej lepe višine.

Koncert se je vršil na prostem pred prijazno gostilno „Pri kosi". Zapeli so 17 pesmi (nekatere med njimi že kar težke za tak podeželski zbor), deloma za mešani, deloma za moški zbor; tri pesmi je zapel tudi ženski zbor. Občinstvo je bilo z izvajanimi pesmimi zelo zadovoljno in je zbor, katerega je na tej poti spremljal tudi preč. g. župnik s Dholice, nagradilo z večkratnim živahnim ploskanjem. Moramo reči, da nismo pričakovali, da bi zbor, ki se je šele začel dobro razvijati, tako dobro zapel. Skoraj vse pesmi so bile izvajane brezhibno; pevci so lepo sledili pevovodju, ki se je zelo potrudil, da bi koncert čim boljše uspel. Udeležba je bila še kar precej številna; seveda pa smo pogrešali še marsikoga. Deloma jih je bilo manj tudi zaradi tega, ker so nekateri šli na pevski koncert v bližnje Ledince, deloma pa jih je oplašila strašeča nevihta.

Cerkvenemu pevskemu zboru s Dholice želimo še več takih uspešnih nastopov, obenem pa naj pogumno koraka po začrtani poti in naj se nikar ne dá oplašiti od trenutnih začetnih težkoč, kajti z dobro voljo in z nekoliko požrtvovalnosti se dá premagati marsikatera težava!

SELE

Letos je prišla vigred pozno, zato se je zakasnila tudi materinska proslava. Že nekaj časa smo videli šolske otroke, da so se večkrat pozneje vračali iz šole. Na vprašanje: „Ali ste bili zaprti?" so veselo odgovarjali: „Vajo smo imeli." Da se niso zaman vadili, so nam dokazali 3. junija popoldne. Prireditev je otvoril domači moški zbor z vedno lepo „Nmav čez izaro... kjer so me zibali mamica moja" in z novo o selski vasi, kateri je zložil napev pevovodja Šimej Olip.

Slovenske oddaje v radiu

CELOVEC (val 417.2 m)

Oddaje vsak dan od 14.30 do 15.00, ob sobotah od 9.00 do 9.30, ob nedeljah od 7.15 do 7.45, v torek in soboto tudi od 18.30 do 18.55. — Poročila: Vsak dan (razen sobote in nedelje.

Nedelja, 17. VI.: Pester spored.

Ponedeljek, 18. VI.: Iz svetovne literature: A. S. Puškin.

Torek, 19. VI.: Domači zdravnik — Sodobna vprašanja. — Zvečer: Pouk slovenščine — Moški zbori.

Sreda, 20. VI.: Za gospodinje in gospodarje.

Četrtek, 21. VI.: 400 let slovenske knjige.

Petek, 22. VI.: Komentarji — Sodobna vprašanja.

Sobota: 23. VI.: Iz slovenske literarne zakladnice. Zvečer: Kres (narodopisna oddaja).

Nedelja, 24. VI.: Pester spored.

NAGLUŠNI, POZOR!
Slušalne aparate, model VV šil. 954.—
Slušalne aparate model LV šil. 1330.—
dobite pri Radio Schmidt, Celovec,
Bahnhofstraße 22

KINO

Celovec - Klagenfurt

STADTTHEATER
Predstave ob 16., 18. in 20. uri.
Od 15.—21. VI. »Verführte Hände«

PRECHTL
Predstave ob 16.00, 18.15 in 20.30
Od 15.—21. VI. »Der König des Dschungels«

Beljak - Villach

BAHNHOFLICHTSPIELE
Predstave ob 12., 14., 16., 18.15 in 20.30, ob nedeljah in praznikih tudi ob 10. uri.
Od 15.—18. VI. »Luxusdampfer nach dem Süden«
Od 19.—21. VI. »Asphalt Dschungel«

STADT-KINO
Predstave ob 16., 18. in 20. uri.
Od 15.—21. VI. »Die Liebesabenteuer des Don Juan«

Sdleppe pivo - tekoče hranivo!

Ko se je zavesa zopet razgrnila, se je oko vzradovalo nad pestrim prizorom: oder poln otrok v pisanih oblekah. G. učitelj je zbranim materam v imenu otrok izrazil hvaležnost in ljubezen. Nato so otroci ljubko zapeli primerno pesem materam v čast in eno šaljivko. Prizor „Marjanca gre v široki svet" je podal nauk, da je vendarle najbolje biti doma pri materi. Trije malčki so nato srčkano zapeli pesem o materi, ki pošlje po golobčku pisemce sinu tja na bojne poljane in prejme od njega vest, da že počiva v hladnem grobu. Višek prireditve pa je bila spevoigra o živi in mrtvi materi. „Vse je bilo lepo in še bi radi nadalje poslušali in gledali. Škoda, da je že konec," si slišal marsikoga govoriti.

Lepo uspela proslava je bila dostojno počaščenje vzvišenega materinskega poklica ,pa tudi dokaz, kako dobrim rokam so v šoli izročeni naši otroci.

ga dela staršev. Če nato doda kri otroka, potem ta kri ne sme več vezati s svojimi strupi katerega koli ostalih strupov, ki so še v serumu. Če pa to stori, je dokazano, da ni „ta pravi oče", kajti mati je ja vedno znana. Jasno je, da otrok ne more imeti v svoji krvi drugih strupov, kot od staršev, če jih pa torej le ima, potem mora oča biti kdo drug!

Do zdaj so to metodo preizkusili že praktično v nad 100 slučajih pravnega spora glede določitve očeta. Treba bo še

KARL LODRON
vodilna strokovna trgovina
preproge — zavese — linolej — blago za pohištvo — posteljne odeje — žimnice — posteljnina
BELJAK / VILLACH
Lederergasse 12 — Tel. 49-81

Vina, žgane pijače
in sadne sokove vedno poceni
V TRGOVSKI HIŠI
Hans Brunner
Celovec-Klagenfurt, Priesterhausgasse

HAAS & Co,
Celovec, Klagenfurt
Bahnhofstraße 3 — Tel. 22-41
trgovina električnih aparatov
radijskih aparatov
tehničnih novosti in inštalacij

ADOLF CAMPIDELL
SLIKAR - ZLATAR - KIPAR
Prevzemam VSA POPRAVILA CERKVA
in vzidavo OKLOPNIH TABERNAKLJEV
FEISTRITZ AN DER DRAU, KÄRNTEN

Vse Jeep-nadomestne dele in motorje, po veliki večini nove, ameriškega uvoza nudimo po izvenkonkurenčnih cenah. — Avtomobilske delavnice dobijo rabat.
Avto hiša
KAPOSI & Co.
Celovec-Klagenfurt,
Villacherstraße 51. Tel. 18-32

Pametna gospodinja bo izbrala najcenejše pranje, ne da bi bilo treba izgubiti na času in moči.
Na razpolago Vam je naša pralnica
Sigrid Mirus
Celovec-Klagenfurt,
VÖLKERMARKTER RING 21,
tel. 44—08
odprta stalno od 6. ure zjutraj do 22. ure zvečer.
5 kg suhega perila šil. 8.—, nadalnji kg 1.60. Pralna sredstva niso vračunana in jih morete tudi prinesti s sabo.

ZA POMLAD
v največji izbiri in v najkvalitetnejših znamkah
NOGAVICE
POLO-SRAJCE
PERILO za dame, gospode in otroke
VEZENINE VSEH VRST
v strokovni trgovini
MAX POLLANZ
KLAGENFURT, Obstplatz 7

List izhaja vsako sredo. — Naroča se pod naslovom „Naš tednik", Celovec, Viktringerring 26. — Cena mesečno 2 šil. Lastnik in izdajatelj Narodni svet koroških Slovencev. Odgovorni urednik dipl. trg. Janko Urank, Celovec, Viktringer Ring 26. — Tisk: „Carinthia", Celovec, Völkermarkter Ring 25
Telefonska številka uredništva in uprave 43-58. — Poštni čekovni urad štev. 69.793.